

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav speciálněpedagogických studií

Bakalářská práce

Mgr. Martina Muchová

Učební obory pro žáky s mentálním postižením (obory E) - systém,
přehled a jejich efektivita v kontextu uplatnění na trhu práce

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedené bibliografické a elektronické zdroje.

Olomouc 20. června 2017

Podpis -----

Děkuji PaedDr. Pavlína Baslerová Ph.D., za odborné vedení, za cenné rady, pomoc a pochopení při psaní mé bakalářské práce a svému manželovi za trpělivost a podporu.

Obsah

Úvod	6
Teoretická část	7
1 Mentální retardace	8
2 Systém vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením	11
2.1 Rámcový vzdělávací program	11
2.2 Principy vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami po roce 2016	11
2.2.1 Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními	12
2.3 Předškolní vzdělávání dětí s mentálním postižením	14
2.4 Základní vzdělávání žáků s mentálním postižením	14
3 Střední vzdělávání s mentálním postižením	16
3.1 Systém učebních oborů	17
4 Současný stav učebních oborů kategorie E	18
4.1 Přijímání žáků do oborů vzdělávání kategorie E	18
4.2 Specifika učebních oborů žáků s mentálním postižením:	19
4.3 Učební plán pro obory kategorie E	20
5 Diagnostika studijních a manuálních předpokladů žáka jako významný prvek při výběru povolání	22
5.1 Pedagogicko-psychologické poradny	22
5.2 Speciálně pedagogická centra	23
5.3 Výchovní poradce:	23
5.4 Úřady práce	23
5.5 Základní informace o projektu HAMET	25
Empirická část	28
6 Metodologická východiska výzkumu	29
6.1 Desing výzkumu	29
6.2 Cíl práce, stanovení výzkumných otázek	29
6.2.1 Oblast výzkumu	30
6.2.2 Cíl výzkumu	31
6.2.3 Charakteristika výzkumného souboru	33
6.2.4 Metody získávání dat	33
6.3 Realizace výzkumu	34

7	Analýza a interpretace výsledků	35
7.1	Aktuální stav hodnocení absolventů středními školami	35
7.2	Analýza oborů E z hlediska uplatnitelnosti absolventů	40
8	Diskuze.....	45
	Závěr.....	46
	Seznam grafů a tabulek.....	48
	Seznam bibliografických citací	49
	Seznam příloh.....	55

Úvod

„Vždy mě dojme příklad malého hmyzu, například včel. Přírodní zákony nařizují, aby včely pracovaly společně, mají-li přežít. Výsledkem je jejich instinktivní smysl pro společnou odpovědnost. Nemají žádnou ústavu, policii, náboženství ani morální výcvik, ale díky své přirozenosti pracují věrně pospolu. Občas možná bojují, ale většinou žije celá kolonie ve vztahu spolupráce. Lidé na druhé straně mají ústavy, rozsáhlé právní systémy a policejní síly. Máme náboženství, pozoruhodnou inteligenci a srdce schopné milovat. Přesto však v praxi naše vynikající vlastnosti za tímto malým hmyzem zaostávají. V určitých směrech cítím, že jsem ubožejší než včely.“

Dalajláma

Mentální postižení je v současné době velmi skloňované téma. V této oblasti nedochází pouze ke změnám obsahovým, ale i organizačním, které si kladou za cíl maximální humanizaci oboru. Změny přístupu k osobám s mentálním postižením reflektujeme i v českém školství, příkladem může být novela školského zákona z roku 2016, které se týká každého stupně a typu vzdělání, tedy i sekundárního vzdělávání. Žákům s mentálním postižením je otevřena jakákoliv střední škola, pokud dosáhli základního vzdělání a splnili přijímací zkoušky. Prioritně jsou jim však určena odborná učeliště a praktické školy.

Spolu s rozvojem společnosti se mění i přístup k osobám s mentálním postižením. V České republice žije přibližně 1 077 700 osob se zdravotním postižením. Z toho zhruba 300 000 tvoří lidé s mentálním postižením. Ve většině zemí se tyto skupiny obyvatelstva přizpůsobují majoritní společnosti. V našich dějinách najdeme několik odlišných etap v přístupu k minoritní společnosti. Osoby s mentálním postižením si prošly cestu od negativního přístupu přes dobročinnost, po izolovanou péči až do dnešní doby, kdy je trend maximální rozvoj jedince ve všech oblastech včetně školské integrace a inkluze.

Cílem mé práce je zjistit efektivitu uplatnění studentů na trhu práce, zjistit, jaké nedostatky shledávají školy v tomto systému vzdělání a jaký prostor mají školy ke jejich zlepšení.

Teoretická část

V teoretické části se věnuji pojmu mentální retardace, možnostem vzdělávání těchto žáků od předškolního vzdělávání až po vzdělání středoškolské. Také se zde věnuji úskalí, které žákům přináší rozhodnutí o jejich budoucím povolání. Žáci často sahají po oboru, který je baví, bez ohledu na to, zda mají pro dané studium vlohy. Pomoci při hledání správné volby studijního oboru by kromě tradičních poradců s kariérním poradenstvím mohl diagnostický nástroj HAMET, který byl vymyšlen v Německu.

1 Mentální retardace

Mentální postižení popisuje Dolejší jako¹: „vývojovou poruchu integrace psychických funkcí, která postihuje jedince ve všech složkách jeho osobnosti - duševní, tělesné i sociální. Nejvýraznějším rysem je trvale narušená poznávací schopnost“. Pipeková označuje mentální postižení jako²: „trvalé snížení rozumových schopností, které vzniklo v důsledku poškození mozku. Možnosti výchovy a vzdělávání jsou omezeny v závislosti na stupni postižení. Mentální postižení je stav charakterizovaný celkovým snížením intelektových schopností. U lidí s mentálním postižením dochází k zaostávání vývoje rozumových schopností, k odlišnému vývoji některých psychických vlastností a k poruchám v adaptačním chování. Jedná se o stav trvalý, který je buď vrozený, nebo časně získaný“.

Klasifikace jednotlivých stupňů mentální retardace

Hloubku mentální retardace je možné určit pomocí inteligenčního kvocientu, který ukazuje úroveň rozumových schopností. V České republice se ke klasifikaci mentálního postižení používá 10. revize mezinárodní statistické klasifikace nemocí (MKN-10)³ vydaná Světovou zdravotnickou organizací (WHO) v roce 1994.

Podle ní klasifikujeme:

A) Druh postižení

- F 70-79 Mentální retardace

B) Stupeň postižení

- F 70 Lehká mentální retardace IQ 69-50
- F 71 Středně těžká mentální retardace IQ 49-35
- F 72 Těžká mentální retardace IQ 34-20

¹DOLEJŠÍ, Mojmír. K otázkám psychologie mentální retardace. 3., upr. a dopl. vyd. Praha : Avicenum, zdravotnické nakladatelství, 1983 222 s

²PIPEKOVÁ, J. Kapitoly ze speciální pedagogiky. 3. vyd. Brno: Paido, 2010. ISBN: 978-80-7315-198-0.

³Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů: MKN-10 : desátá revize : aktualizovaná druhá verze k 1.1.2009. 2., aktualiz. vyd. Praha: Bomton Agency, 2008-. ISBN 978-80-904259-0-3. Dostupné z: <http://kramerius.mzk.cz/search/handle/uuid:b99b5460-d6ca-11e4-b880-005056825209>

- F 73 Hluboká mentální retardace IQ19 a níže
- F 78 Jiná mentální retardace
- F 79 Nespecifikovaná mentální retardace (nelze vyšetřit)

C) Typ postižení

- Eretický (nepokojný, dráždivý)
- Torpidní (apatický, netečný)
- Nevyhraněný

Charakteristika jednotlivých stupňů mentální retardace

Dle Valenty a Müllera jsou mentální retardace charakterizovány následovně:⁴

- **Lehká mentální retardace**- opožděný řečový vývoj, hlavní symptomy se začínají objevovat až s nástupem do školy. Většina jedinců není závislá v sebeobsluze a je schopna vykonávat jednoduchá zaměstnání. V sociálně nenáročném prostředí se dokážou pohybovat bez omezení a problémů. Velký význam má u těchto klientů výchovné prostředí.
- **Středně těžká mentální retardace**- myšlení a řeč jsou výrazně omezené, stejně jako schopnosti sebeobsluhy. Klienti vyžadují chráněné prostředí (tj. hlavně chráněné bydlení a zaměstnání) po celý život. Možnosti edukace se omezují na trivium (čtení, psaní, počítání), řeč bývá obsahově chudá i v dospělosti, někdy dokonce zůstává na nonverbální úrovni. Postižení psychického vývoje je často kombinované epilepsií, neurologickými, tělesnými, smyslovými a dalšími duševními poruchami.
- **Těžká mentální retardace** -výrazné opoždění psychomotorického vývoje je pozorovatelné již v předškolním věku. Možnosti sebeobsluhy jsou výrazně a trvale limitované, jedinci nejsou schopni sebeobsluhy. Řečový vývoj ustrnul na prelingvální úrovni. Kombinace s motorickým postižením a s příznaky celkového poškození centrální nervové soustavy. Velmi časté jsou stereotypní pohyby, sebepoškozování, afekty a agrese.
- **Hluboká mentální retardace** - nutná trvalá péče i v nejzákladnějších životních úkonech, často těžké sensorické a motorické postižení a těžké neurologické poruchy. Komunikační

⁴VALENTA, Milan a Oldřich MÜLLER. *Psychopedie: [teoretické základy a metodika]*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Parta, 2007. ISBN 978-80-7320-099-2.

schopnosti maximálně na úrovni porozumění jednoduchým požadavkům a nonverbálních odpovědí. Etiologie je organická, kombinují se nejtěžší formy pervazivních poruch.

2 Systém vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Vzdělávání žáků s mentálním postižením se věnuje zákon č. 561/2006 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání. Dále je tato specifická oblast výchovně-vzdělávacího procesu upravována novelou již zmíněného zákona z roku 2015 (82/2015 Sb.) a prováděcí vyhláškou z roku 2016 (27/2016 Sb.), která se rovněž týká problematiky vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, přičemž věnuje pozornost i vzdělávání žáků a studentů mimořádně nadaných.

2.1 Rámcový vzdělávací program

Rámcový vzdělávací program (dále jen „RVP“) je⁵: „*programový dokument, který konkretizuje obecné cíle vzdělávání, specifikuje klíčové kompetence důležité pro rozvoj osobnosti žáků, vymezuje věcné oblasti vzdělávání a jejich obsahy, charakterizuje očekávané výsledky vzdělávání a stanovují rámce a pravidla pro tvorbu školních vzdělávacích programů, včetně učebních plánů*“. Každý typ školy a stupeň vzdělávání má definován RVP.

Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy deklaruje, že RVP odpovídá nejnovějším poznatkům pedagogiky a psychologie o účinných metodách a organizačním uspořádání vzdělávání přiměřeně věku a rozvoji vzdělávaného.

2.2 Principy vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami po roce 2016

České školství v posledních letech zaznamenalo řadu změn⁶: mezi ty nejdůležitější patří změny ve školském zákoně 561/2004Sb., které jsou upraveny novelou školského zákona 82/2015 Sb., zejména § 16 (16a, 16b). Tato úprava je legislativním ukotvením tzv. společného vzdělávání a zahájením procesu nového způsobu podpory vzdělávání dětí, žáků a studentů

⁵<http://www.nuv.cz/cinnosti/kurikulum-vseobecne-a-odborne-vzdelavani-a-evaluace/ramcove-vzdelavaci-programy?lang=1>

⁶<http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=6433>

se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Prováděcí vyhláška č. 27/2016 Sb., novela vyhlášky č. 72/2005 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Součástí vyhlášky je i přehled podpůrných opatření a další přílohy.

Žák se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen „SVP“) je žák, který⁷: „*k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření*“. Podpůrná opatření (dále jen „PO“) realizuje škola a školské zařízení.

Pojem PO je v zákoně ukotven s platností od 1.9.2016. PO jsou určena dětem, žákům a studentům se SVP. Podpůrná opatření jsou definována jako⁸: „*nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáků*“.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Prvního stupně podpůrného opatření realizuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení (dále „ŠPZ“) na základě plánu pedagogické podpory (dále „PLPP“). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

2.2.1 Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podpůrná opatření jsou určena pro žáky, kteří by pravděpodobně měli potíže ve vzdělávání. Vzhledem k rozsáhlé škále možných obtíží žáků se vzděláváním jsou PO rozdělena do 5. stupňů, dle individuálních potřeb žáka.

Zákon se vyhýbá označování žáků tzv. zdravotními diagnózami. Přesto je zřejmé, že největší část žáků bude PO potřebovat v důsledku některých z následujících situací⁹:

- „*Žáci, kteří mají zdravotní postižení: mentální, tělesné, zrakové, sluchové, narušení komunikační schopnosti, poruchu autistického spektra nebo mají kombinaci různých postižení.*

⁷§16, 82/2015 Sb.

⁸„ibid“

⁹MICHALÍK, Jan, Pavlína BASLEROVÁ a Lenka FELCMANOVÁ. *Podpůrná opatření ve vzdělávání: Pro koho jsou podpůrná opatření určena* [online]. 1. Praha: Člověk v tísni, o. p. s, 2015 [cit. 2017-05-20]. ISBN 978-80-87456-57-6. Dostupné z: <http://inkluze.upol.cz/ebooks/po-ve-vyuce/po-ve-vyuce.pdf>

- *Žáci dlouhodobě nemocní, žáci s psychickým onemocněním, žáci s poruchami učení, poruchami chování.*
- *Žáci z velmi nepodnětného sociálního prostředí, žijící v tzv. vyloučených lokalitách, žáci v rodinách, které se potřebám dětí nechtějí nebo nemohou věnovat, žáci z rodin s dlouhodobě či závažně narušenými vztahy, žáci umístění v zařízeních sociální ochrany nebo školských zařízeních pro výkon ústavní či ochranné péče.*
- *Žáci s odlišným mateřským jazykem, žáci z rodin imigrantů a azylantů“.*

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků je potřebné zabezpečit¹⁰:

- *„Uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky.*
- *Všechna stanovená podpůrná opatření v platném znění při vzdělávání žáků.*
- *Při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost.*
- *Při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám.*
- *V odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin.*
- *Pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků.*
- *Formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.*
- *Spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě individuálně vzdělávacího plánu).*
- *Spolupráci s ostatními školami“.*

Vzdělávací proces se přizpůsobuje úrovni psychického a fyzického vývoje žáků. Vzhledem k variabilitě schopností a úrovni vědomostí a dovedností je důležité při vzdělávání uplatňovat postupy odpovídající vývojovým a osobnostním specifickým žáků za pomoci PO.

¹⁰§ 16 odst. 2 školského zákona.

2.3 Předškolní vzdělávání dětí s mentálním postižením

Předškolní vzdělávání (dále „PV“) trvá přibližně od 3 - 6 let. Přesněji řečeno od zahájení docházky do mateřské školy (dále „MŠ“) do nástupu povinné školní docházky. Toto období je důležité z hlediska rozvoje samostatnosti jedince, sebeprosazení v kolektivu, přijetí rolí, vývoj komunikačních schopností aj.

Děti s lehkým mentálním postižením většinou navštěvují běžnou MŠ, protože v tomto věku je složité rozlišit mentální postižení od opoždění způsobeného odchylkami v individuálním vývoji dítěte.

Děti s těžším postižením většinou už diagnostikovány jsou, proto pro ně PV nabízí možnost vzdělávání v MŠ speciální nebo možnost integrace v běžné MŠ.

Mateřská škola speciální je dle Švarcové¹¹: „zařízení, které je přizpůsobeno dětem s mentálním postižením např. snížením počtu žáků ve třídě, materiálním vybavením, speciální pedagog“.

Obsah vzdělávání je dán RVP PV, který si každá škola dle svých podmínek konkretizuje ve školním vzdělávacím programu.

Z hlediska rozdílnosti vývoje každého dítěte, musí být při vzdělávacích cílech jedinců přihlíženo k jejich individuálním schopnostem a tedy stanovit cíle na jiné úrovni u dětí s mentálním postižením než u dětí intaktních.

2.4 Základní vzdělávání žáků s mentálním postižením

Základní vzdělávání navazuje na PV a na výchovu v rodině. Je to jediným obdobím ve vzdělávání, které povinně absolvuje celá populace žáků, a to ve dvou významově, na sebe navazujících stupních.

¹¹ŠVARCOVÁ, I. *Mentální retardace*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-821

Základní vzdělávání žáků s mentálním postižením může probíhat v:

- Ve škole samostatně zřízené pro vzdělávání žáků s lehkým mozkovým postižením (podle odst. 9 §16 Školského zákona) dříve základní škola (dále jen „ZŠ“) praktická.
- ZŠ speciální (dále jen „SZŠ“) – pro žáky se středně těžkou mentální retardací, těžkou mentální retardací a hlubokou mentální retardací.
- Společné vzdělávání ve třídě intaktních žáků.
- Ve třídě samostatně zřízené pro žáky se SVP při běžné škole.

..

3 Střední vzdělávání s mentálním postižením

Střední vzdělání je často pro studenty s mentálním postižením (dále „MP“) cílová stanice před nástupem do práce. Na středních školách získávají důležitá dovednosti pro výkon budoucí povolání. Je to pro ně období, kdy si osvojují klíčové kompetence, sociální dovednosti. Probíhá osobní rozvoj a vyzkoušení si praktických dovedností v praxi.

Sekundární vzdělávání v České republice je tzv. prostupné, tedy že student může snadno přecházet mezi různými typy vzdělávání. Při vzdělávání žáků s MP postižením se nejčastěji vyskytuje přechod mezi učebními kategoriemi a obory a to zejména z důvodu nezvládnutí učiva

Příprava studentů s mentálním postižením na zaměstnání může probíhat na těchto vzdělávacích zařízeních:

- střední odborné učiliště
- odborné učiliště
- praktická škola
 - jednoletá
 - dvouletá

Střední odborná učiliště nabízí žákům s lehkým stupněm postižení rozsáhlý výběr učebních oborů.

Odborná učiliště spadají do speciálního školství a jsou určena hlavně pro žáky se zdravotním postižením. Studium obvykle trvá dva nebo tři roky.

Praktická škola jednoletá se zaměřuje na vzdělávání žáků s těžkým stupněm postižení. Škola je určena k rozvoji dovedností získaných při povinné školní docházce. Žáci se po dokončení jednoleté praktické školy mohou ucházet o místo na chráněných pracovištích nebo o jednoduché pomocné práce.

Praktická škola dvouletá vzdělává žáky se středně těžkým mentálním postižením. Zaměřuje se na získávání pracovních návyků. Žáci mohou po dokončení školy pracovat v oblasti služeb a výroby.

3.1 Systém učebních oborů

Střední odborné vzdělávání nabízí řadu studijních oborů rozdělených podle kategorií soustavy oborů vzdělání:

- obory J
- obory E
- obory H
- obory LO A M
- konzervatoře
- nástavbové studium

Učební obory kategorie E jsou charakteristické nižšími nároky v oblasti všeobecného a obecně odborného vzdělání.

Vzdělávání na těchto oborech může být:

- tříleté obory E
- dvouleté obory E

Výstupním dokladem o studiu je výuční list.

4 Současný stav učebních oborů kategorie E

Učební obory typu E mají svá specifika jak v přijímacím řízení, tak v závěrečných zkouškách. Přijímací řízení uchazečů o učební obor kategorie E je stanoveno zákonem. V zákoně je mimo jiné stanoven maximální a minimální počet žáků ve třídě. Tyto počty žáků se liší v případě přítomnosti ZP. Většina oborů je zaměřena hlavně na praktickou přípravu žáků na jejich budoucí povolání. Studium těchto oborů je zakončeno závěrečnou zkouškou, po jejíž úspěšném složení žák dostane výuční list. Každá forma vzdělání má individuálně vytvořen RVP, pro jednotlivé učební obory.

4.1 Přijímání žáků do oborů vzdělávání kategorie E

Přihlášku na střední vzdělávání do oboru kategorie E mohou podávat jak žáci se zdravotním postižením (dále „ZP“), tak i žáci bez ZP. Jejich přijetí má zákonem stanovená specifika:

- Žáci bez zdravotního postižení

Do oborů středního vzdělání kategorie E je možné přijímat nejen žáky ze škol samostatně zřízených, ale i žáky běžných ZŠ).

Pokud jsou do oborů středního vzdělání kategorie E přijati žáci bez ZP¹²: „jedná se potom o běžnou třídu střední školy. Tato třída musí mít nejméně 17 a nejvíce 30 žáků. V takové běžné třídě lze jako v každé jiné třídě individuálně integrovat žáky se ZP, a to do maximálního počtu pěti žáků (vyhláška č. 27/2016 Sb.). Například pokud potřebuje ředitel školy vytvořit běžnou třídu s nejnižším počtem 17 žáků, může se zde spolu s 12 žáky bez ZP vzdělávat 5 žáků s handicapem“.

- Žáci se zdravotním postižením

U těchto žáků musí být ZP doloženo vyjádřením ŠPZ a teprve poté mohou být zařazeni do třídy zřízené pro žáky se ZP.

¹²Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/o/17511/PRIJIMANI-ZAKU-DO-OBORU-VZDELAVANI-KATEGORIE-E.html> [online]. [cit. 2016-07-22]

Pokud je do oboru středního vzdělání kategorie E přijato alespoň 6 žáků se ZP¹³: *“může ředitel školy zřídit třídu pro žáky se ZP. Tato třída musí mít nejméně 6 a nejvíce 14 žáků (vyhláška č. 27/2016 Sb.). Žáci s jiným typem ZP nebo se zdravotním znevýhodněním mohou být do této třídy zařazeni až do 25 % nejvyššího počtu žáků ve třídě (vyhláška č.27/2016 Sb.). To znamená, že pokud bude ve třídě pro žáky s určitým typem ZP (např. mentální) celkem 8 žáků, mohou být do této třídy zařazeni 2 žáci s jiným typem zdravotního postižení nebo se zdravotním znevýhodněním (např. epileptik nebo kardiak).“*

U žáků s handicapem vzdělávaných ve třídě zřízené pro žáky se ZP však škola musí nejméně jedenkrát za školní rok posoudit, zda trvají důvody žákova zařazení do této třídy (vyhláška č. 27/2016 Sb.). V případě každého žáka platí, že: ¹⁴ZP i zdravotní znevýhodnění žáka zjišťuje a potvrzuje ŠPZ.

4.2 Specifika učebních oborů žáků s mentálním postižením:

Relativně velká část žáků se zdravotním handicapem navštěvuje učební obory kategorie E. Tyto obory jsou zakončeny výučním listem. Charakteristické pro tuto kategorii je jednodušší teoretická příprava a důraz na praktické dovednosti.

Závěrečné zkoušky u těchto oborů se začaly sjednocovat. V oborech kategorie E jsou proto některá témata již přímo vytvářena pro žáky se SVP – specifikace zadání dle konkrétního zaměření oboru, nižší nároky na písemnou zkoušku, podmínky průběhu praktické zkoušky. Konkrétně se jedná o tyto úpravy: v závěrečných zkouškách nejsou zahrnuty pokyny pro žáky, protože ti často nejsou schopni pochopit delší texty a mohli by být dezorientovaní. Pokyny jim přetlumočí jejich učitelé, kteří zvolí vhodnou formu. Při zkouškách se pracuje hodně s různými obrázky nebo ukázkami nástrojů, materiálů či rostlin a využívají se testy, protože pro mnohé žáky je snazší zaškrtnout správnou odpověď, než ji samostatně napsat. (Franková 2012)

¹³Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/o/17511/PRIJIMANI-ZAKU-DO-OBORU-VZDELAVANI-KATEGORIE-E.html>/[online]. [cit. 2016-07-22]

¹⁴§ 16 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném vzdělávání

4.3 Učební plán pro obory kategorie E

Učební plán se zpracovává:¹⁵ individuálně pro každou nabízenou formu vzdělávání. Obsahuje formou tabulky výčet všech vyučovacích předmětů, popř. modulů, jejich hodinovou dotaci a rozvržení do ročníků, celkové počty vyučovacích hodin (za všechny ročníky, týdně, v ročníku apod. podle formy vzdělávání) i další činnosti školy, které jsou závaznou součástí vzdělávání (např. sportovní aj. kurzy, projektové vyučování). Stanoví závaznost vyučovacích předmětů/modulů jejich rozdělením na povinné, volitelné a nepovinné, formu a podíl praktického vyučování. Součástí učebního plánu je rozvržení týdnů ve školním roce a, je-li to potřebné, také poznámky, ve kterých škola ilustruje některé obsahové a organizační aspekty učebního plánu a výuky. Názvy vyučovacích předmětů škola odvodí od vzdělávacích oblastí a obsahových okruhů vymezených v RVP, popř. si stanoví vlastní název. Název předmětu musí být v souladu s jeho obsahem.

Příklad učebního plánu oboru „Strojírenství a strojírenská výroba“

Rámcové rozvržení obsahu vzdělávání

Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy	Minimální počet vyučovacích hodin za celou dobu vzdělávání	
	týdenních	celkový
Jazykové vzdělávání - český jazyk	2	64
Občanský vzdělávací základ	3	96
Matematické vzdělávání	3	96
Estetické vzdělávání	1	32
Vzdělávání pro zdraví	3	96
Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích	3	96
Základy strojírenství	10	320
Profilující obsahový okruh	55	1 760
Disponibilní hodiny	16	512
Celkem	96	3 072

Tabulka 1

Rámcové rozvržení obsahu vzdělávání

¹⁵Www.nuv.cz [online]. [cit. 2017-05-20]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/rvp-os>

Délka a forma vzdělávání: 3 roky, denní.¹⁶

Minimální týdenní počet vyučovacích hodin v jednotlivých ročnících je 29.

Zahrnutí cizího jazyka do školního vzdělávacího programu není povinné, pouze doporučené. Potřebnou časovou dotaci získá škola z disponibilních hodin (hodiny vytvořené pro posílení hodinové dotace vzdělávacích oblastí). Pro vyšší úspěšnost se doporučuje zařadit cizí jazyk alespoň 2x týdně.

¹⁶*Učební plány: obory E* [online]. In: [cit. 2017-05-20]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/rvp-os>

5 Diagnostika studijních a manuálních předpokladů žáka jako významný prvek při výběru povolání

Na konci povinné školní docházky stojí každé dítě před důležitým rozhodnutím o své budoucnosti v podobě výběru učebního oboru. K tomuto životnímu kroku jim pomáhají následující instituce.

Mezi nejdůležitější poradce škol při výběru kariérového vzdělávání patří:

- pedagogicko-psychologické poradny (dále“PPP“)
- speciálně pedagogická centra (dále „SPC“)
- výchovní poradci
- úřady práce

Všichni účastníci poradenství, by měli spolupracovat a vzájemně se doplňovat.

5.1 Pedagogicko-psychologické poradny

Pedagogicko-psychologické poradny poskytují služby dětem od 3 do 19 let věku, jejich rodičům a učitelům. Poradenské služby jsou poskytované zdarma a jsou tvořeny týmem psychologů, speciálních pedagogů a sociálních pracovníků.

Mezi úkoly PPP patří řešení výchovných a výukových problémů. Patří sem posouzení školní zralosti dětí ve věku 5–7 let, u kterých je podezření na opoždění vývoje v některé z oblastí důležitých pro vzdělávání.

Další oblastí, kterou se PPP věnuje je profesní poradenství a s tím související psychologická diagnostika, zaměřená na žáky ukončující 2. stupeň ZŠ a střední školy (dále jen „SŠ“). PPP spolupracuje s výchovnými poradci na školách, s úřady práce, konkrétně s informačně-poradenskými středisky při úřadech práce, a pak také s dalšími personálními agenturami. V případě podpory osob se SVP se jedná o agentury podporovaného zaměstnávání. (Novosad, 2009, s. 195)

5.2 Speciálně pedagogická centra

Speciálně pedagogická centra přispívají k přípravě k volbě povolání a k podpoře profesní orientace žáků s různým typem ZP, zejména těch, kteří jsou v dlouhodobé péči konkrétního SPC. K řešení problémů žáka je zpravidla přistupováno komplexním způsobem a na jeho řešení se podílí tým odborných pracovníků.

5.3 Výchovný poradce:

Výchovný poradce realizuje především následující kompetence:

- Základní šetření k volbě povolání, administraci, zpracování a interpretaci zájmových dotazníků v rámci vlastní odborné kompetence a analýzy preferencí v oblasti volby povolání žáků.
- Individuální šetření k volbě povolání a individuální poradenství v této oblasti (ve spolupráci s třídním učitelem).
- Poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků (ve spolupráci s třídním učitelem).
- Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (PPP, SPC) a středisky výchovné péče při zajišťování poradenských služeb přesahujících kompetence školy.
- Zajišťování skupinových návštěv žáků školy v informačních poradenských střediscích, úřadů práce a poskytování informací žákům a zákonným zástupcům o možnosti individuálního využití informačních služeb těchto středisek. (Gabura 1995)

5.4 Úřady práce

Úřad práce¹⁷: především jejich informační a poradenská střediska (dále „IPS“) - může býtz hlediska požadavků kladených na volbu povolání důležitým partnerem. Pozitivem tohoto partnerství je úzké sepětí úřadu práce s prostředím trhu práce, což má za následek lepší schopnost poskytovat aktuální informace o vývojových trendech na trhu práce

¹⁷Dostupné z: <http://www.ucitelskenoviny.cz/?archiv&clanek=5085>

ve všech souvislostech. Z hlediska informačně-poradenských potřeb žáků hraje klíčovou roli IPS úřadu práce, které může nabídnout široké spektrum služeb – služby individuální profesní diagnostiky, poskytování informací o vzdělávacích příležitostech a možnostech následného uplatnění na trhu práce.

V České republice dosud je nedostatek vhodných standardizovaných diagnostických materiálů určených pro diagnostiku kariérové volby se zaměřením na praktické dovednosti a schopnosti žáků.

Kariérové poradenství v sobě zahrnuje:¹⁸ „širokou škálu informačních, poradenských, diagnostických, motivačních i vzdělávacích činností, které sledují společný cíl: pomoc jedinci při rozhodování o další vzdělávací a profesní dráze“.

Kariérového poradenství ve škole má ve své kompetenci zejména výchovný poradce, dále se na něm podílí speciální pedagog či školní psycholog. Při zajišťování kariérového poradenství u žáků se SVP, zejm. u žáků se specifickými poruchami učení (dále „SPU“), kde je riziko školního selhání ve studiu, pomáhá i třídní učitel či učitelé jednotlivých předmětů. Aktivity školy v oblasti kariérového poradenství jsou různorodé. Patří mezi ně informační činnosti jako například: informace o možnostech studia, o přijímacím řízení, o pracovních možnostech v daném regionu, pomoc při vyplňování přihlášek, organizování besed, exkurzí, účast na dnech otevřených dveří, burzy škol, konzultační činnost pro žáky a rodiče.

Mezi nejčastěji skloňovanými problémy při kariérovém poradenství patří:

- Malá časová dotace.
- Nedostačující vzdělání v tomto oboru.
- Zaměření na zájmy dítěte nikoliv však na jeho profesní předpoklady, což může mít za následek nevhodnost vybraného učebního oboru.

Nedostatek vhodných diagnostických nástrojů pro oblast kariérového poradenství žáků s MP v ČR se snažil řešit projekt Hamet, který v uplynulém desetiletí realizovala PPP Ústí nad Orlicí. Tento projekt si klade za cíl pomoci studentům při výběru učebního oboru na základě důkladné diagnostiky schopností a dovedností studentů posledních ročníků povinné školní docházky. Má tak ambice vytvořit možnost pro diagnostiku pracovních

¹⁸Dostupné z: <http://www.ucitelskenoviny.cz/?archiv&clanek=5085>

předpokladů, které by mohly mít pozitivní dopad do volby učebního oboru a přispět tak k vyšší zaměstnanosti absolventa.

5.5 Základní informace o projektu HAMET

Projekt HAMET, jehož název je zkratkou začátečních písmem Handwerklich Motorische Eignungs Test byl zaměřen na pomoc v rozhodovacím procesu žáků končících ročníků speciálních základních škol a základních škol s různým stupněm mentálního postižení při výběru vhodného učebního oboru a na poskytování efektivních informací potřebných při rozhodování. Tato podpora byla realizována novým, dosud nepoužívaným způsobem diagnózy schopností, pracovních dovedností, motoriky a sociálních kompetencí určeným speciálně pro tuto skupinu žáků.

Cílem projektu bylo umožnit správnou volbu dalšího vzdělávání.

Diagnostika a poradenství poskytnou způsob jak překonávat různé překážky, které jsou spojeny se psychickým stresem, zátěžemi i zklamáními v přechodu životní etapy ze školního prostředí speciálních základních škol a základních škol do další etapy - přípravy na budoucí povolání.

Při profesní volbě často rozhoduje intuice, která není vždy podložena skutečnými předpoklady k výkonu práce.

Uvedení nové diagnostické metody HAMET¹⁹ (jejíž tvůrcem je BBW Waiblingen, Spolková republika Německo) a její přizpůsobení na podmínky české speciální-pedagogické praxe by mohl v budoucnu pomáhat při výběru odborného vzdělávání žáků speciálních základních škol a základních škol. Pro tuto věkovou skupinu je příznačný rozdíl mezi aspiracemi a skutečnými schopnostmi a možnostmi.

Nový způsob diagnostiky motoriky, pracovních dovedností a sociálních kompetencí určený pro handicapované žáky by mohl umožnit správnou volbu dalšího vzdělávání.

Uvedení nové diagnostické metody může pomoci v budoucnu žákům SZŠ a ZŠ při adekvátním výběru učebního oboru a následně zvýší jejich šance na trhu práce.

Použití nové diagnostiky HAMET2, která byla dlouhodobě s velkým úspěchem realizována na školách podobného typu ve Spolkové republice Německo, umožnila zjistit

¹⁹Dostupné z: http://www.hks-neuss.de/pdf/schulentwicklung_hamet2.pdf

aktuální stav motoriky, pracovních dovedností a sociálních kompetencí. Na tomto základě bylo možné žákovi doporučit přiměřený učební obor, ve kterém má šance uspět na trhu práce. Realizací projektu byly sledovány tyto cíle²⁰:

- *„Přizpůsobit orientaci žáků na budoucí povolání zjištěním úrovně motoriky, pracovních dovedností a sociálních kompetencí.*
- *Pomáhat žákům speciálních základních škol a společně vzdělávaným žákům v základních školách v regionu při výběru vhodného učebního oboru za pomoci nového diagnostického programu.*
- *Vytvoření nového diagnostického centra, které umožní napomáhat žákům a rodičům (zákonným zástupcům) při příští volbě učebního oboru za aktivní účasti odborníků a pedagogických pracovníků, přičemž zkušenosti z diagnózy lze využívat dlouhodobě.*
- *Umožní žákům participovat na stanovování si svých dalších cílů a postupů.*
- *Aktivní účast na procesu změny přechodu ze speciální základní školy a základní školy na odborné učiliště.*
- *Individuálními poradenskými a volno-časovými aktivitami snížit dopady stresů a strachu z neznalosti jak postupovat po skončení speciální základní školy a základní školy, co dělat dál.*
- *Účelem projektu je poskytnout účastníkům podporu a odbourat tak obavu z přechodu do nového školního prostředí a také získat informace o škole, kterou si zvolili jako pokračování ve vzdělávání.*
- *Umožnit pedagogům ze speciálních základních škol a základních škol získat lepší přehled o motorice, pracovních dovednostech a potřebách svých žáků, což přispěje ke zkvalitňování výchovně - vzdělávacího procesu.*
- *Pomoci lepšímu porozumění mezi lidmi s MP a ostatními účastníky výchovně vzdělávacího procesu.*
- *Vytvořit prostor pro efektivnější pomoc mentálně postiženým žákům.*
- *V co nejvyšší míře zabránit sociální exkluzi ohrožených osob a osob pocházejících ze znevýhodněného prostředí, včetně romské menšiny“.*

²⁰Dostupné z: [http://www.ouiladce.sk/novy-diagnosticky-program-hamet2/\[online\]](http://www.ouiladce.sk/novy-diagnosticky-program-hamet2/[online]). [cit. 2016-07-22].

V České republice využívá jako jediná diagnostický nástroj „HAMET“ PPP Ústí nad Orlicí. Dále se tuto metodu využívají v Německu a některé školy na Slovensku.

Empirická část

Empirická část bakalářské práce je zaměřena na efektivitu uplatnění absolventů středních odborných škol na trhu práce.

Tato část šetření se opírá o data získaná z dotazníku, který byl vypracován pro vedoucí pracovníky, kteří vzdělávají žáky v učebních oborech kategorie E. Jeho smyslem je sběr subjektivních názorů a hodnocení respondentů v oblasti systému vzdělávání, optimalizace efektivity výuky s cílem zefektivnění míry uplatnění absolventů na trhu práce.

Zjištěné souvislosti, možné příčiny a návrhy na zefektivnění zkoumané problematiky v podobě zvýšení míry uplatnění absolventů na trhu práce následně formulují závěry práce.

6 Metodologická východiska výzkumu

Empirická část bakalářské práce se zabývá popisem vlivu analýz míry efektivity uplatnění absolventů na trhu práce a ovlivňováním uplatnitelnosti absolventa na základě úprav učebních programů, změnou kapacit výukových skupin.

Cílem této práce je získat informace a poznatky, které by mohly být použity pro formulaci doporučení vedoucích ke zvýšení úspěšnosti uplatnění absolventů na trhu práce.

6.1 Desing výzkumu

Výzkum je zaměřen na získání, analýzu a interpretaci dat získaných od respondentů, kteří byli tvořeni vedoucími pracovníky anebo zástupci vedoucích pracovníků školních zařízení, kterých se dotýká zkoumaná problematika. Jako médium pro získání relevantních dat byl sestaven a použit dotazník, který obsahoval několik na sebe navazujících otázek, rozdělených do dvou samostatných bloků.

V první části dotazníku byly formulovány otázky, pomocí kterých bylo zjišťováno, zda a jakými cestami respondent působí na míru efektivity uplatnění absolventa na trhu práce.

V druhé části dotazníku bylo následně zkoumáno, jak jsou jednotlivé vyučované obory subjektivně respondenty hodnoceny z hlediska míry efektivity uplatnění na trhu práce

6.2 Cíl práce, stanovení výzkumných otázek

Práce má za cíl zjistit, zda vedoucí pracovníci školících zařízení provádí analýzu úspěšnosti svých absolventů z pohledu uplatnění na trhu práce. Cílem je také popis procesů, kterými školy upravují efektivitu uplatnění svých absolventů na trhu práce.

Hlavním cílem provedeného výzkumu byl sběr relevantních dat od respondentů, která by naznačila, zda a jaké jsou vhodné cesty působení na studenta pro ovlivňování jeho motivace a přispívání k jeho uplatnění na trhu práce.

Výzkum má poukázat na současný stav na středních školách vyučujících některý z oborů E a poměrově poukázat na počty škol, které se optimalizací míry efektivity uplatnění

na trhu práce zabývají, respektive nezabývají, a jak dále získaná data využívají pro další plánování a úpravy výuky studentů.

Pro zjišťování názorů respondentů bylo použito dotazníkové šetření rozdělené do dvou celků. První část byla věnována zjišťování kvantitativních poznatků zaměřených na popis aktuálního stavu na zkoumaných školách.

Druhá část pak byla sestavena provýzkum subjektivních hodnocení jednotlivých vyučovaných oborů. Cílem bylo naléztnejvíce a nejméně efektivní obor z hlediska míry uplatnění na trhu práce.

Obě části jsou formulovány tak, aby zjistily názory zástupců školských zařízení k dané problematice a s přihlédnutím k možným faktorům ovlivňujících míru uplatnění absolventů na trhu práce. Názory a poznatky vedoucích pracovníků mohou být východiskem pro změnu sklady učebních oborů, jejich podporu, poměrné zastoupení ve výuce, kvalitu učitelského sboru a tím tedy i zkoumanou míru efektivitvity uplatnění na trhu práce.

6.2.1 Oblast výzkumu

Výzkum se zabýval zkoumáním názorů vedoucích pracovníků jednotlivých škol vyučujících některý ze studijních oborů E na analyzování úspěšnosti svých absolventů na trhu práce.

Osloveno bylo celkem 104 škol dle seznamu, který je uveden v rejstříku škol na:²¹www.rejskol.msmt.cz. Přehled oslovených škol je uveden v příloze práce. Dotazníkové šetření bylo směřováno k vedoucím pracovníkům a nebo k jejich zástupcům, kteří mají pravomoc ovlivňovat skladbu vyučovaných oborů.

²¹BASLEROVÁ, Pavlína. *Úroveň vstupních kompetencí pro zvládnání učebního oboru v závislosti na absolvovaném ŠVP pro základní vzdělávání: efektivita inkluzivního vzdělávání u žáků s deficitem v oblasti mentálních funkcí*. Disertační práce. Olomouc, 2017.

6.2.2 Cíl výzkumu

Hlavní cíl práce: Zjištění aktuálního stavu vyhodnocování uplatnění absolventů na trhu práce z důvodu promítnutí zjištěných závěrů sledování do skladby oborů s cílem zefektivnění míry uplatnění absolventů na trhu práce.

Při zkoumání hlavního cíle vyplynulo několik souvisejících otázek, ze kterých byly následně stanoveny dílčí cíle.

Dílčí cíle práce:

- Poměrově vyjádřit zastoupení škol, které vedou záznamy o uplatnění absolventů na trhu práce,
- Popsat, zda se sledování absolventů promítá do skladby oborů na středních školách,
- Rozpoznat způsoby a metody, které školy aplikují pro zvýšení efektivity uplatnění absolventů na trhu práce ,
- Identifikovat většinové názory vedoucích pracovníků škol, proč studenti při studiu vystřídají více oborů.

Pro sběr dat byl použit dotazník distribuovaný elektronickou cestou mezi vedoucí pracovníky středních odborných škol v rámci celé ČR. Cílem dotazníku bylo zjistit subjektivní názor managementu škol na aktuální stav analyzování míry efektivity uplatnění absolventů na trhu práce. Druhým cílem dotazníku bylo stanovit žebříček jednotlivých oborů, které hodnotí respondenti jako efektivní z hlediska uplatnění absolventů na trhu práce.

Všem středním odborným školám, které se zabývají výukou učebních oborů kategorie E, byl zaslán dotazník s následujícími dotazy:

Dotazy týkající se aktuálního stavu hodnocení absolventů a uplatňování výsledů sledování do skladby oborů.

- A. Vede si Vaše škola záznam o pracovním uplatnění žáků na trhu práce?
- B. Promítá se sledování uplatnění Vašich studentů do skladby oborů na Vaší škole?
- C. Jakým způsobem se výsledky sledování uplatnění Vašich studentů promítají do skladby oborů?

D. Jaké si myslíte, že jsou důvody, proč studenti při svém studiu vystřídají více oborů?

Otázka týkající se subjektivního hodnocení efektivity jednotlivých vyučovaných oborů z hlediska uplatnění absolventa na trhu práce

E. Jaké 3 obory na Vaší škole řadíte mezi nejvíce efektivní z hlediska uplatnění Vašich absolventů na trhu práce?

Dotazník je uveden v příloze bakalářské práce.

Otázka A nabízela odpověď ve formátu Ano nebo Ne. Pokud respondent uvedl odpověď Ne, byly vynechány otázky B, C a respondent pokračoval dále až otázkou D.

Na otázku B odpovídali pouze respondenti, kteří na otázku A odpověděli možností Ano. Na otázku B bylo možno odpovědět buď Ano, nebo Ne, s tím, že u varianty Ne byla povinnost odpověď zdůvodnit.

Otázka C nabízela čtyři alternativy odpovědí: Změna kapacity třídy / změna počtu tříd, Úprava počtu a specializace pedagogů, Zavedení nového oboru (zrušení neefektivního oboru) a možnost jinak, prosím uveďte jak.

Otázka D nabízela čtyři alternativy odpovědí: Nevhodně zvolený obor, Vysoká náročnost ve zvoleném oboru nebo škole, snaha žáka prodloužit si dobu studia, nebo případně jiné důvody s tím, že respondent byl povinen jiné důvody specifikovat.

Otázka E pak byla stanovena jako kvalitativní, kdy respondent uvedl tři studijní obory, které sám hodnotí jako nejvíce efektivní z pohledu uplatnění absolventa na trhu práce.

Na základě cílů výzkumu byly pro kvantitativní část stanoveny výzkumné problémy:

1. Zabývají se střední školy zpětnou analýzou svých studentů z hlediska kvality uplatnění na trhu práce?
2. Jaký je poměr škol, které se zabývají, respektive nezabývají zpětnou analýzou svých absolventů?
3. Pokud se školy zabývají sledováním svých absolventů z hlediska uplatnění na trhu práce, promítá se pak toto sledování nějakým způsobem do skladby oborů na škole vyučovaných?

4. Jakým způsobem školy aplikují závěry sledování absolventů na trhu práce do skladby oborů?
5. Jaké jsou příčiny neúspěchů ve studovaném oboru, proč dochází ke změně studovaného oboru ze strany studenta?
6. Který obor je hodnocen jako nejvíce efektivní obor z hlediska uplatnění na trhu práce?
7. Který obor je hodnocen jako nejméně efektivní obor z hlediska uplatnění na trhu práce?

6.2.3 Charakteristika výzkumného souboru

Výzkumný soubor představují vedoucí pracovníci středních odborných škol v jednotlivých krajích České republiky, které mají ve skladbě oborů alespoň jeden obor skupiny E, nebo zástupci těchto vedoucích pracovníků. Výzkum byl zacílen pouze na tuto cílovou skupinu, protože právě tato skupina rozhoduje nebo se přímo podílí na rozhodování o změnách vyučovaných oborů, podpoře studijních oborů v podobě rozšiřování velikosti studijních skupin, pedagogického sboru, počtu tříd, úpravách formy výuky atp.

6.2.4 Metody získávání dat

Data pro analýzu byla získávána na základě vyplnění dotazníku. K sestavení dotazníku byla použita webová služba Mojeanketa.cz. Na webové službě byl vytvořen dotazník s výše popsanými otázkami. Z rejstříku škol byly vybrány pouze ty pro výzkum relevantní. Byl sestaven seznam emailových adres vedoucích pracovníků nebo zástupců vedení středních škol. Připravený dotazník byl následně rozeslán elektronickou formou na všechny získané emailové adresy.

Pro část výzkumu, která vedla ke stanovení žebříčku efektivity jednotlivých oborů z hlediska míry uplatnění na trhu práce, byl definován systém pro převod jednotlivých hodnocení efektivních oborů na bodové skóre. Pomocí tohoto systému pak bylo stanoveno celkové skóre pro jednotlivé obory tak, aby bylo možné tvrdit, který z nich je hodnocen jako nejvíce efektivní respektive jako nejméně efektivní obor a také pro stanovení žebříčku efektivity jednotlivých oborů.

6.3 Realizace výzkumu

Výzkum byl realizován v průběhu školního roku 2016/2017. Jednotliví respondenti byli osloveni začátkem roku 2017, přičemž vyhodnocení výsledků probíhalo na začátku druhého čtvrtletí téhož roku.

Dotazník byl rozeslán elektronickou formou do středních škol v České republice, které nabízejí výuku učebního oboru typu E. Motivační dopis pro účast na výzkumu byl navržen tak, aby maximalizoval počet odpovědí od oslovených respondentů. Dotazníková kampaň byla spuštěna 27. 1. 2017 a sběr dat byl ukončen 28. 2. 2017.

Během dotazníkové kampaně bylo získáno celkem 34 odpovědí. Celkem 2 respondenti byli z dalšího výzkumu vyloučeni pro nekonzistentnost odpovědí. Analýza tedy probíhala na vzorku 32 respondentů.

7 Analýza a interpretace výsledků

Smyslem této kapitoly je podat ucelený přehled získaných výsledků z realizovaného výzkumu. Jednotlivé výsledky jsou popsány v samostatných podkapitolách. Nejprve je vždy uvedena zkoumaná otázka, výsledky jsou vyjádřeny pomocí tabulky a grafu a následně slovně interpretovány.

Anketního šetření se účastnilo celkem 32 zástupců vedení odborných škol napříč Českou republikou. Anketní šetření obsahovalo celkem 5 otázek, které na sebe v posloupnosti logicky navazovaly. Odpovědi respondentů byly seřazeny do přehledné tabulky, kdy každý respondent byl jednoznačně identifikován pořadovým číslem a k němu přílehlými odpověďmi. Všechna data získaná od respondentů vyplněním anketního šetření jsou uvedena v příloze.

Výsledky sběru dat na základě dotazníkového šetření byly následně vyjádřeny pomocí grafů a na základě odpovědí jednotlivých respondentů, bylo formulováno vyhodnocení jednotlivých otázek.

7.1 Aktuální stav hodnocení absolventů středními školami

Základním stavebním kamenem pro ovlivňování míry efektivity uplatnění absolventů středních odborných škol na trhu práce je existence dat o úspěších respektive neúspěších (a důvodech) absolventů při hledání zaměstnání, zpětná vazba od samotných absolventů směrem zpět ke školskému zařízení.

Na základě zpětné vazby od absolventů je možné optimalizovat výuku jednotlivých oborů, působit na rozhodování a motivaci budoucího absolventa a efektivně ho směřovat takovým směrem, který by byl vyhovující jednak pro absolventa samotného, tak pro pracovní trh.

Na základě dotazníkového šetření, kterého se účastnilo 32 zástupců vedení středních odborných škol, bylo zjišťováno, kolik procent škol se aktivně věnuje hodnocení výsledků v podobě uplatnění na trhu práce. Jednotlivé výsledky jsou vyjádřeny následující tabulkou:

Vede si Vaše škola záznam o pracovním uplatnění žáků na trhu práce?		
ANO	11	34,38%
NE	21	65,63%
Celkem	32	100,00%

Tabulka 2

Z tabulky je patrné, že pouze 11 respondentů z celkového počtu 32 odpovědělo na otázku, zda vedou a analyzují záznamy o uplatnění svých absolventů na trhu práce možností ano. Většina z těchto respondentů pak na tuto otázku odpověděla možností „ne“. Pro větší přehlednost byly údaje vyjádřeny pomocí relativních četností a dále pomocí koláčového grafu níže

VEDE SI ŠKOLA ZÁZNAM O PRACOVNÍM UPLATNĚNÍ ABSOLVENTŮ NA TRHU PRÁCE?

Graf 1

Na základě dotazníkového šetření bylo stanoveno, že zkoumaná střední odborná učiliště se věnují analýzám efektivnosti uplatnění svých absolventů na trhu práce pouze sporadicky. Lze předpokládat, že pokud by docházelo k větší míře sledování uplatnění

absolventů na trhu práce a následně k úpravám skladby výuky, mohlo by to v dlouhodobém horizontu vést k zefektivnění uplatnitelnosti absolventů na trhu práce. Analýzy jsou dělány nad poměrně malým vzorkem dat a je tedy potřeba vzít v úvahu možné odchylky od reálného stavu.

Pro zkoumání druhé anketní otázky byl vzorek respondentů zúžen pouze na ty zástupce středních škol, kteří uvedli, že se věnují shromažďování a analyzování dat o úspěšnosti uplatnění svých absolventů na trhu práce.

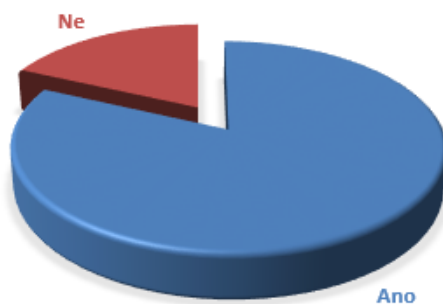
Z dalšího šetření bylo tedy vyloučeno celkem 22 zástupců středních škol a dále byl zkoumán vzorek 11 respondentů. Získaná data byla vyjádřena pomocí tabulky a graficky níže:

Promítá se sledování uplatnění Vašich studentů do skladby oborů na Vaší škole?		
ANO	9	81,82%
NE	2	18,18%
Celkem	11	100,00%

Tabulka 3

Z relevantních respondentů se celkem 82% zabývá optimalizací skladby vyučovaných oborů a to různými způsoby. Zbýlých 18% se průběžným zefektivňováním výuky vůbec nezabývá. Pro větší přehlednost byly výsledky zkoumání vyjádřeny pomocí koláčového grafu níže:

PROMÍTÁ SE SLEDOVÁNÍ UPLATNĚNÍ VAŠICH STUDENTŮ DO SKLADBY OBORŮ NA VAŠÍ ŠKOLE?

Graf 2

Na základě dotazníkového šetření bylo ověřeno, že jednotlivé školy realizují sledování a analyzování svých absolventů proto, aby mohly na zjištěnou míru úspěšnosti absolventů reagovat podpořením efektivních oborů nebo úpravou formy nebo množství vyučujících hodin u oborů, které jsou na trhu práce méně efektivní, respektive méně žádané.

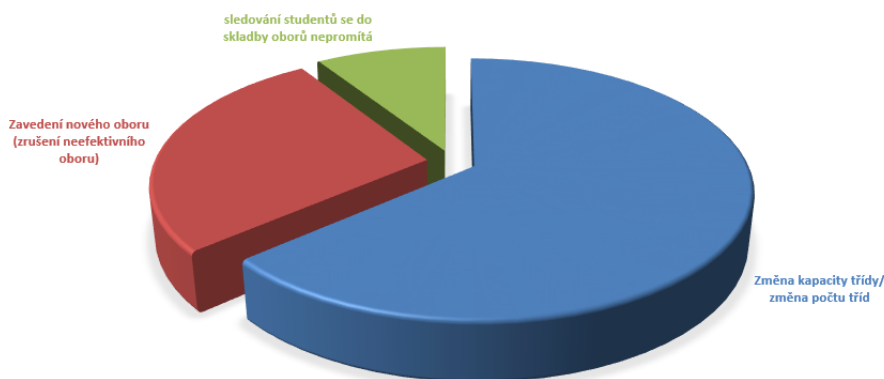
Předmětem dalšího zkoumání byl způsob, jakým sledované školy reagují na výsledky sledování svých absolventů na trhu práce. Z celkového počtu 11 respondentů se většina zabývá optimalizací v podobě kapacitních úprav třídy potažmo také změnou počtu tříd a navyšování kapacitních úprav u efektivních oborů z hlediska uplatnění na trhu práce nebo snižování kapacit pro výuky u méně efektivních oborů z hlediska uplatnění na trhu práce. Získaná data byla vyjádřena pomocí tabulky níže.

Jakým způsobem se výsledky sledování uplatnění Vašich studentů promítají do skladby oborů		
Změna kapacity třídy/ změna počtu tříd	7	63,64%
Zavedení nového oboru (zrušení neefektivního oboru)	3	27,27%
sledování studentů se do skladby oborů nepromítá	1	9,09%
Celkem	11	100,00%

Tabulka 4

Z celkového počtu respondentů se pouze 9% zabývá analyzováním efektivity uplatnění absolventů na trhu práce a zároveň se toto sledování nikterak nepromítá do skladby vyučovaných oborů. 27% respondentů se pak věnuje úpravám výuky ve formě zavedení nového efektivního oboru nebo zrušení málo efektivního oboru. Pro lepší interpretaci výsledků byla získaná data vyjádřena také graficky.

JAKÝM ZPŮSOBEM SE VÝSLEDKY SLEDOVÁNÍ UPLATNĚNÍ VAŠICH STUDENTŮ PROMÍTÁJÍ DO SKLADBY OBORŮ?

Graf 3

Ze zkoumaného vzorku bylo zjištěno, že z hlediska uplatnění na trhu práce efektivní obor se snaží vedoucí pracovníci podpořit navýšením kapacit tříd nebo také zvýšením počtu tříd. Naopak u málo efektivních oborů dochází ke snižování kapacity či počtu tříd. Předpokladem je, že vedoucí pracovníci inklinují ke snaze utlumení tohoto oboru a to cestou snižováním kapacity třídy anebo počtu tříd. Zkoumaný vzorek byl sice poměrně malý, ale i v něm je možné poukázat na část respondentů, kteří reagují na efektivní respektive méně efektivní obory zaváděním efektivních či zrušením neefektivních oborů.

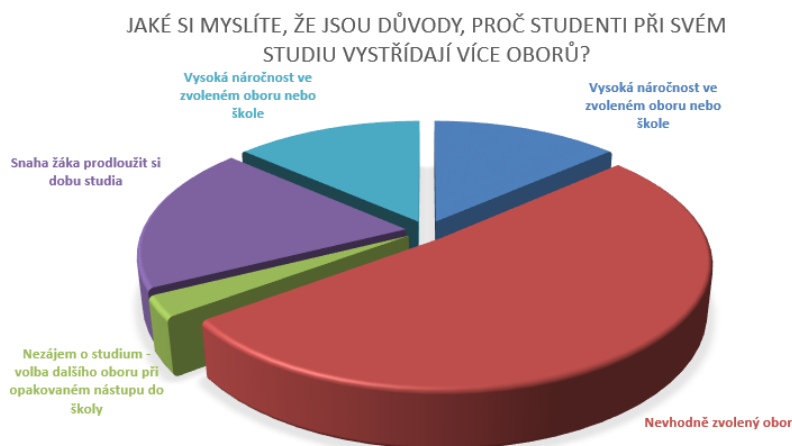
Poslední otázkou první části dotazníkového šetření byl respondent vyzván k uvedení subjektivních důvodů, které považuje jako nejpodstatnější příčiny častého střídání studovaných oborů a tím možnou nízkou efektivitu uplatnění absolventů na trhu práce.

Nadpoloviční většina respondentů přisuzuje časté střídání oborů nevhodně zvolenému oboru. Mezi zástupci středních škol rovněž převládá názor, že důvodem častého střídání oborů je snaha žáka prodloužit si dobu studia. Všechna získaná data byla uspořádána do přehledné tabulky níže:

Jaké si myslíte, že jsou důvody, proč studenti při svém studiu vystřídají více oborů?		
Vysoká náročnost ve zvoleném oboru nebo škole	5	15,63%
Nevhodně zvolený obor	19	59,38%
Nezájem o studium - volba dalšího oboru při opakovaném nástupu do škol	1	3,13%
Snaha žáka prodloužit si dobu studia	7	21,88%
Celkem	32	100,00%

Tabulka 5

Nadpoloviční většina ze všech respondentů uvedla, že hlavním důvodem pro střídání více oborů během studia je nevhodně zvolený obor studia. Graficky byly výsledky vyjádřeny pomocí grafu níže:

Graf4

Na základě odpovědí jednotlivých respondentů bylo zjištěno, že nejčastější příčinu pro střídání více než jednoho studijního oboru, vidí respondenti v nevhodně zvoleném oboru studia. Jako poměrně zastoupený a relevantní důvod pro změnu studovaného oboru by se rovněž dala rovněž označit snaha žáka prodloužit si dobu studia.

7.2 Analýza oborů E z hlediska uplatnitelnosti absolventů

Druhá část hodnocení ankety byla věnována zkoumání oborů, které respondenti subjektivně hodnotili jako nejvíce efektivní z hlediska uplatnění absolventů na trhu práce.

Respondenti odpovídali na otázku „Jaké 3 obory na Vaší škole řadíte mezi nejvíce efektivní z hlediska uplatnění Vašich absolventů na trhu práce?“ přičemž uvedli nejprve obor, který hodnotí jako nejvíce efektivní a dále také 2. nejvíce efektivní a 3. nejvíce efektivní obor z hlediska uplatnění absolventů na trhu práce.

Odpovědi jednotlivých respondentů reprezentuje následující tabulka:

Respondent	hlediska uplatnění Vašich absolventů na trhu práce?		
	1. nejvíce efektivní	2. nejvíce efektivní	3. nejvíce efektivní
1	prodavač	číšník	zahradník
2	kuchař	číšník	zahradník
3	instalatér	zedník	malíř
4	truhlář	zedník	malíř
5	řezník	kuchař	číšník
6	zahradník	kuchař	cukrář
7	malíř	prodavač	pekař
8	zahradník	truhlář	uzenář
9	prodavač	zedník	malíř
10	pekař	prodavač	číšník
11	kuchař	číšník	prodavač
12	řezník	uzenář	číšník
13	číšník	kuchař	pekař
14	zahradník	malíř	instalatér
15	zedník	malíř	číšník
16	stavař	truhlář	malíř
17	zedník	uzenář	prodavač
18	zedník	truhlář	prodavač
19	prodavač	číšník	zahradník
20	číšník	prodavač	malíř
21	instalatér	prodavač	zahradník
22	číšník	řezník	uzenář
23	malíř	truhlář	truhlář
24	číšník	kuchař	zedník
25	truhlář	čalouník	prodavač
26	číšník	kuchař	cukrář
27	strojař	zedník	pekař
28	číšník	zahradník	cukrář
29	truhlář	malíř	zahradník
30	uzenář	truhlář	prodavač
31	truhlář	malíř	prodavač
32	řezník	pekař	kuchař

Tabulka 6

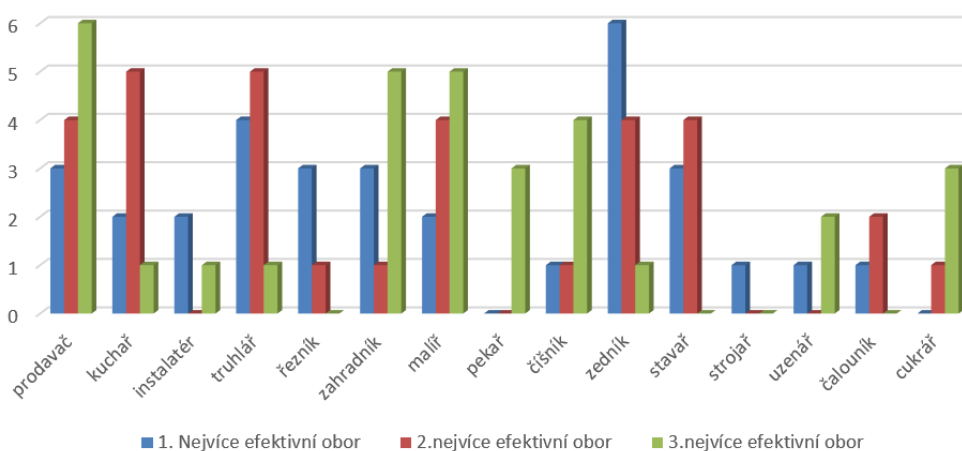
Pro další analýzu byla data zpracována pomocí seskupení četností jednotlivých hodnocení pro každý obor. Z odpovědí respondentů byly izolovány jednotlivé obory a bylo vyjádřeno, kolikrát byl daný obor hodnocen jako 1. nejvíce efektivní obor, 2. nejvíce efektivní obor a 3. nejvíce efektivní obor. Výsledky byly zaznamenány do tabulky níže:

	1. Nejvíce efektivní obor	2. nejvíce efektivní obor	3. nejvíce efektivní obor
prodavač	3	4	6
kuchař	2	5	1
instalatér	2	0	1
truhlář	4	5	1
řezník	3	1	0
zahradník	3	1	5
malíř	2	4	5
pekař	1	1	3
číšník	6	4	4
zedník	3	4	1
stavař	1	0	0
strojař	1	0	0
uzenář	1	2	2
čalouník	0	1	0
cukrář	0	0	3

Tabulka 7

Získaná data byla pro lepší vizualizaci vyjádřena pomocí sloupcového grafu, který zachycuje všechny odpovědi respondentů a ukazuje četnosti hodnocení jednotlivých oborů.

Jaké 3 obory na Vaší škole řadíte mezi nejvíce efektivní z hlediska uplatnění Vašich absolventů na trhu práce?

Graf5

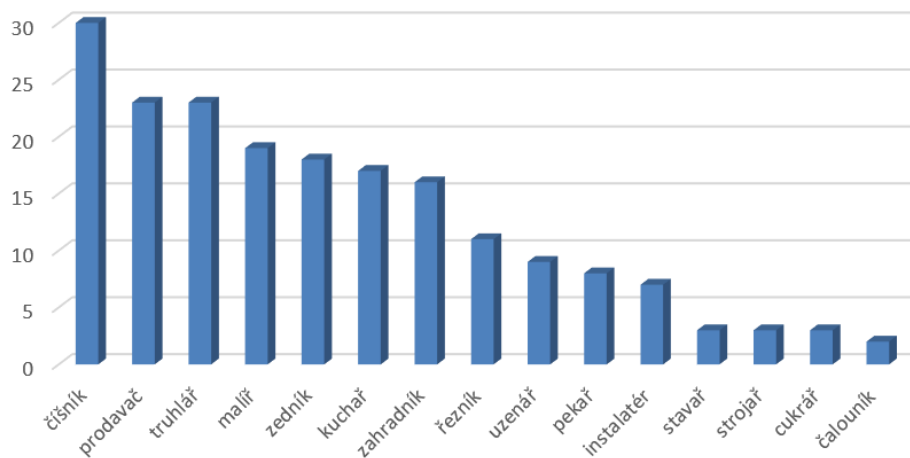
Dalším krokem analýzy efektivity jednotlivých oborů bylo určení oboru, který je celkově hodnocen jako nejefektivnější respektive seřadit obory dle efektivity uplatnění absolventů na trhu práce. Pro stanovení tohoto žebříčku byla zvolena metoda převodu četností odpovědí respondentů na skóre oboru. Četnosti odpovědí respondentů byly násobeny koeficientem 3 pro 1. nejvíce efektivní obor, koeficientem 2 pro 2. nejvíce efektivní obor a koeficientem 1 pro 3. nejvíce efektivní obor. Následně bylo pro každý obor stanoveno celkové skóre oboru součtem dílčích dosažených skóre. Data byla seřazena sestupně dle celkového dosaženého skóre do následující tabulky.

	Dosažené skóre četnost hodnocení X 3	Dosažené skóre četnost hodnocení X 2	Dosažené skóre četnost hodnocení X 1	Celkové skóre
číšník	18	8	4	30
prodavač	9	8	6	23
truhlář	12	10	1	23
malíř	6	8	5	19
zedník	9	8	1	18
kuchař	6	10	1	17
zahradník	9	2	5	16
řezník	9	2	0	11
uzenář	3	4	2	9
pekař	3	2	3	8
instalatér	6	0	1	7
stavař	3	0	0	3
strojař	3	0	0	3
cukrář	0	0	3	3
čalouník	0	2	0	2

Tabulka 8

Pro lepší vizuální přehlednost byla data vyjádřena také pomocí sloupcového grafu níže.

Nejlépe hodnocené obory z hlediska efektivní uplatnění na trhu práce

Graf 6

Dle dosaženého celkového skóre oboru bylo zjištěno, že jako nejvíce efektivní obor z hlediska uplatnění absolventů na trhu práce je hodnocen obor číšník, který je následovaný z hlediska efektivní uplatnění obory prodavač a truhlář. Poslední dva zmíněné obory získaly stejné celkové skóre.

Jako nejméně efektivní obory z hlediska uplatnění na trhu práce jsou hodnoceny obory čalouník, cukrář a strojař.

8 Diskuze

Důvodů pro konkrétní skladbu vyučovaných oborů na konkrétních středních školách je mnoho. Jako faktor může vstupovat poptávka trhu práce, poptávka ze strany studentů, motivace studentů, vnímání povolání společností i další. V této části práce bych ráda srovnala jednotlivé vyučované obory z hlediska názorů zástupců jednotlivých středních škol na uplatnitelnost absolventů na trhu práce.

Jako nejefektivnější obor z hlediska uplatnění absolventa na trhu práce byl vymezen obor číšník. Beze sporu se jedná o povolání, které se může jevit absolventům jako lákavé a poměrně nenáročné. Pravděpodobnou příčinou vysokého hodnocení však může být rovněž fakt, že počet restauračních zařízení, hospod, penzionů nebo jiných zařízení je v přepočtu na jednoho obyvatele České republiky vysoký a tedy je i vysoká poptávka po tomto oboru. Jedná o činnost fyziky jistě náročnou avšak pomineme-li nároky na číšníky vevyšších cenových skupinách, i o činnost na znalosti a zručnost nenáročnou. Povolání číšník pak vnímám rovněž jako poměrně lehce zastupitelné.

V podobném světle se pak dá nahlížet i na obor prodavač, který však již prokazuje nějakou míru specializace dle komodit, které prodává – prodejce zdravé výživy, prodejce potravin, prodejce chovatelských potřeb nebo jiní.

Na trhu práce se pak na druhou stranu hůře uplatňují absolventi oborů stavař, strojař cukrář nebo čalouník. Tyto obory vnímám jako více specializované a technicky zaměřené. Na absolventa jsou kladeny vyšší nároky, zodpovědnost a nutné jsou znalosti specifické pro daný obor. Rovněž poptávka po těchto absolventech není tak velká.

Rozdíly mezi nejefektivnějším obor z hlediska uplatnění na trhu práce s obory s nižší mírou uplatnění, mohou být zplsobeny např tím, že strojaři bude pravděpodobně trvat kratší čas při menším úsilí, aby byl schopen vykonávat povolání číšník na průměrné úrovni. Naopak číšníkovi však zabere mnohem více času stát se průměrným strojařem.

Závěr

Tato bakalářská práce měla za cíl popsat současný stav na středních školách vyučujících některý z oborů E a poměrově poukázat na počty škol, které se optimalizací míry efektivity uplatnění na trhu práce zabývají. V empirické části práce bylo zjištěno, že většina z oslovených škol si své sebehodnocení nedělá. Nemůže tak znát svoje aktuální problémy ve srovnání uplatnitelnosti absolventa na trhu práce, nemůže být schopna popsat pedagogické oblasti či činnosti, které by bylo možné upravit nebo změnit.

Bakalářská práce neměla za cíl učit pedagogy, jak správně a efektivně provozovat svou činnost. Rovněž neposkytuje návod vedoucím pracovníkům, jak vyhodnocovat efektivitu uplatnění svých absolventů na trhu práce. Klade si však za cíl přimět školské zařízení k sebereflexi a zdravému sebehodnocení svých procesů a činností, které všechny dohromady mají společný cíl, kterým je úspěšné zapojení absolventa na trh práce a nejenom vygenerování absolventa jako takového, který již pro školu nemá žádný další význam.

Pedagogická činnost je jedním z hlavních motorů formování osobnosti v kritickém věku studenta. Působení pedagoga na motivaci žáka, rozpoznání jeho vloh, nadání nebo dalších třeba i negativních aspektů jeho osobnosti může při správném přístupu pomoci jednak studentovi samotnému, potažmo také společnosti, kterou v kontextu této práce reprezentuje trh práce ve smyslu uplatnění absolventa na něm.

Výsledky pedagogické činnosti např. výchovy a přípravy studenta na budoucí povolání jsou pak podrobeny hodnocení ve formě míry efektivity uplatnění absolventů na trhu práce, kterou některé školy berou jako měřítko své úspěšnosti a jiné se touto metrikou nezabývají vůbec.

Absolvent během svého studia získává zpětnou vazbu od pedagogů v podobě hodnocení jednak ústního tak i pomocí hodnocení vyjádřeného pomocí hodnotící škály, neboli známkováním. Smyslem tohoto známkování je dát studentovi zpětnou vazbu ohledně jeho úsilí, efektivity systému přípravy, kterou používá na zvládnutí studované problematiky nebo také může pomoci odhalit oblasti, se kterými má student přes veškeré vynaložené úsilí reálné problémy a je potřeba zapojit další podpůrné výukové metody, pomůcky nebo jinak upravit systém studia.

Všechny tyto činnosti se pak aplikují s jediným cílem a to pro zlepšení výsledků studenta, které má v dlouhém období vést k jeho realizaci a efektivnímu zapojení do společnosti a na trh práce.

Školský systém je však tvořen rovněž pedagogy a školícími zařízeními. Rovněž ti by měli dostávat zpětnou vazbu v podobě hodnocení svých pedagogických výsledků a toto hodnocení, pokud zjistí nedostatky v některé z oblastí své působnosti, by se školy měly snažit neustále vylepšovat.

Smyslem všeho lidského snažení je touha po úspěchu. Úspěch může mít různé podoby a každý může úspěch vnímat jinak a na jiných hladinách. K dosažení úspěchu vždy vede více cest, některé delší, jiné kratší. Některé cesty k úspěchu zanikají, zatímco nové vznikají. Pouze důsledným zkoumáním těchto cest je možné trdit, která z nich je méně a která pak více přímá, která kratší a která delší. Vydat se cestou je jednoduché. Složitější je pak zjistit, zda to byla cesta správná, případně zda neexistuje nějaká, jejíž následování by bylo k dosažení cíle efektivnější.

Seznam grafů a tabulek

Graf 1	36
Graf 2	37
Graf 3	39
Graf 4	40
Graf 5	42
Graf 6	44

Tabulka 1	20
Tabulka 2	36
Tabulka 3	37
Tabulka 4	38
Tabulka 5	40
Tabulka 6	41
Tabulka 7	42
Tabulka 8	43

Seznam bibliografických citací

- 1) BASLEROVÁ, Pavlína. Úroveň vstupních kompetencí pro zvládnání učebního oboru v závislosti na absolvovaném ŠVP pro základní vzdělávání: efektivita inkluzivního vzdělávání u žáků s deficitem v oblasti mentálních funkcí. Disertační práce. Olomouc, 2017.
- 2) DOLEJŠÍ, Mojmir. K otázkám psychologie mentální retardace. 3., upr. a dopl. vyd. Praha : Avicenum, zdravotnické nakladatelství, 1983, 222 s
- 3) MICHALÍK, Jan, Pavlína BASLEROVÁ a Lenka FELCMANOVÁ. Podpůrná opatření ve vzdělávání: Pro koho jsou podpůrná opatření určena [online]. 1. Praha: Člověk v tísni, o. p. s, 2015 [cit. 2017-05-20]. ISBN 978-80-87456-57-6.
- 4) PEKOVÁ, J. Kapitoly ze speciální pedagogiky. 3. vyd. Brno: Paido, 2010. ISBN: 978-80-7315-198-0.
- 5) ŠVARCOVÁ, I. Mentální retardace. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-821
- 6) VALENTA, Milan a Oldřich MÜLLER. Psychopedie: [teoretické základy a metodika]. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Parta, 2007. ISBN 978-80-7320-099-2.
- 7) § 16 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném vzdělávání
- 8) §16, 82/2015 Sb.
- 9) § 16 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném vzdělávání
- 10) Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů: MKN-10 : desátá revize : aktualizovaná druhá verze k 1.1.2009. 2., aktualiz. vyd. Praha: Bomton Agency, 2008-. ISBN 978-80-904259-0-3. Dostupné také z: <http://kramerius.mzk.cz/search/handle/uuid:b99b5460-d6ca-11e4-b880-005056825209>
- 11) Dostupné z: <http://www.nuv.cz/cinnosti/kurikulum-vseobecne-a-odborne-vzdelavani-a-evaluace/ramcove-vzdelavaci-programy?lang=1>
- 12) Dostupné z: <http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=6433>
- 13) Dostupné z: <http://inkluzie.upol.cz/ebooks/po-ve-vyuce/po-ve-vyuce.pdf>
- 14) Dostupné z: [http://clanky.rvp.cz/clanek/c/o/17511/PRIJIMANI-ZAKU-DO-OBORU-VZDELAVANI-KATEGORIE-E.html/\[online\].](http://clanky.rvp.cz/clanek/c/o/17511/PRIJIMANI-ZAKU-DO-OBORU-VZDELAVANI-KATEGORIE-E.html/[online].) [cit. 2016-07-22]

- 15) Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/o/17511/PRIJIMANI-ZAKU-DO-OBORU-VZDELAVANI-KATEGORIE-E.html>/[online]. [cit. 2016-07-22]
- 16) Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/rvp-os>
- 17) Dostupné z: <http://www.ucitelskenoviny.cz/?archiv&clanek=5085>
- 18) Dostupné z: <http://www.ucitelskenoviny.cz/?archiv&clanek=5085>
- 19) Dostupné z: http://www.hks-neuss.de/pdf/schulentwicklung_hamet2.pdf
- 20) Dostupné z: <http://www.ouiladce.sk/novy-diagnosticky-program-hamet2/>[online]. [cit. 2016-07-22].
- 21) Učební plány: obory E [online]. In: [cit. 2017-05-20]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/rvp-os>

Seznam použitých zkratk

IPS	Informační a poradenské středisko
MKN-10	Mezinárodní klasifikace nemocí 10.revize
MP	Mentální postižení
MŠ	Mateřská škola
PLPP	Plán pedagogické podpory
PO	Podpůrná opatření
PPP	Pedagogicko psychologická poradna
PV	Předškolní vzdělávání
RVP	Rámcový vzdělávací program
SPC	Speciálně pedagogická centra
SPU	Specifické poruchy učení
SVP	Speciálně vzdělávací potřeby
SŠ	Střední škola
SZŠ	Speciální základní škola
ŠPZ	Školské poradenské zařízení
ZP	Zdravotní postižení
ZŠ	Základní škola
WHO	The World Health Organization (světová zdravotnická organizace)

Anotace (CZ, EN)

Jméno a příjmení:	Martina Muchová
Katedra nebo ústav:	Ústav speciálněpedagogických studií
Vedoucí práce:	PaedDr. Pavlína Baslerová, Ph.D
Rok obhajoby:	2017

Název práce:	Učební obory pro žáky s mentálním postižením (obory E) - systém, přehled a jejich efektivita v kontextu uplatnění na trhu práce
Název v angličtině:	Teaching courses for pupils with mental disabilities (E-disciplines) - system, overview and their effectiveness in the context of application to the labor market
Anotace práce:	Bakalářskou práci učební obory pro žáky s mentálním postižením (obory E) – systém, přehled a jejich efektivita v kontextu uplatnění na trhu práce, lze chápat jako teoreticko-analytickou studii. Tato práce podává přehled o současných nabízených učebních oborech, kterým se věnuji zejména v praktické části z hlediska uplatnění studentů na trhu práce. Bakalářská práce dále představuje diagnostický nástroj HAMET, který má v České republice pouze jedna pedagogicko-psychologická poradna. Jeho potenciál, který spočívá zejména v pomoci výběru vhodného učebního oboru pro žáky v končících ročnících je pro české studenty

	<p>zatím spíše skryt. Tato práce si klade za cíl zjistit efektivitu učebních oborů vzhledem k uplatnění na trhu práce a tuto úměrnost představit ředitelům škol, které se účastnili dotazníkového šetření, aby podle výsledků mohli upravovat počty přijímaných žáků do jednotlivých oborů.</p>
Klíčová slova:	<p>Trh práce, Učební obory, Rámcový vzdělávací program, Žák s mentálním postižením</p>
Anotace v angličtině:	<p>This bachelor thesis Fields of study for pupils with mental disabilities (E-fields) - their system, overview and effectiveness in the context of their application on the labor market can be understood as a theoretical-analytical study. This work gives an overview of the current offered subjects of study, which the author focuses on mainly in the practical part from the point of view of students' employment on the labor market. It also introduces a diagnostic tool HAMET which is owned by only one pedagogical-psychological counseling center in the Czech Republic. Its potential, which lies mainly in helping to select a suitable field of study for pupils in the final years, is still rather hidden for Czech students. The aim of this bachelor thesis is to determine the efficiency of the subjects of study in relation to their application on the labor market and to present this proportion to the headmasters of schools which took part in the questionnaire survey</p>

	so that they can adjust the number of pupils admitted to the respective fields of study.
Klíčová slova v angličtině:	Labor market, Teaching courses, Appendix Framework Educational Program, pupil with a mental disability
Přílohy vázané v práci:	2
Rozsah práce:	55
Jazyk práce:	Čeština

Seznam příloh

Příloha č. 1: Seznam škol a učebních oborů kategorie E v České republice

Příloha č.2: Otázky do dotazníku

Příloha č. 1: Seznam škol a učebních oborů kategorie E v České republice

Stav k 1. 9. 2016

Zdroj: <https://profa.uiv.cz/rejskol/>

Praha

1	Střední odborná škola stavební a zahradnická, Praha 9, Učňovská 1	23-51-E/01	Strojírenské práce
		33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba
		36-55-E/01	Klempířské práce ve stavebnictví
		36-57-E/01	Malířské a natěračské práce
		36-59-E/01	Podlahářské práce
		36-62-E/01	Sklenářské práce
		36-64-E/01	Tesařské práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		36-67-E/02	Stavební práce
		36-69-E/01	Pokryvačské práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		41-52-E/02	Zahradnická výroba
		66-51-E/01	Prodavačské práce
2	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Praha - Čakovice	65-51-E/02	Práce ve stravování
3	Gymnázium bratří Čapků a První české soukromé střední odborné učiliště s.r.o.	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba
4	Odborné učiliště pro žáky s více vadami, s.r.o.	28-57-E/001	Keramické práce
		28-57-E/01	Keramická výroba
		31-53-E/003	Tkalcovské práce
		31-57-E/01	Textilní a oděvní výroba
		32-41-E/01	Kožedělná výroba
		32-54-E/001	Obuvnické práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
41-52-E/011	Zahradnické práce		
5	Odborné učiliště Vyšehrad	28-51-E/01	Elektrotechnické a strojně montážní práce
		29-51-E/01	Potravinářská výroba
		29-51-E/02	Potravinářské práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		66-51-E/01	Prodavačské práce
		69-54-E/01	Provozní služby
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
6	Střední škola a Mateřská škola Aloyse Klara	28-57-E/01	Keramická výroba
		28-57-H/01	Výrobce a dekoratér keramiky

		31-57-E/01	Textilní a oděvní výroba
		33-52-E/001	Kartáčnické a košíkářské práce
		33-58-E/01	Zpracovatel přírodních pletiv
7	Odborné učiliště a Praktická škola, Praha 8, Chabařovická 4/1125	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		29-51-E/02	Potravinářské práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		65-51-E/02	Práce ve stravování
8	Řemeslná škola oděvní - Odborné učiliště, o.p.s.	31-59-E/001	Šití oděvů
		31-59-E/01	Šití oděvů
9	Jedličkův ústav a Mateřská škola a Základní škola a Střední škola	28-57-E/01	Keramická výroba
		31-59-E/01	Šití oděvů
		34-57-E/01	Knihářské práce
10	VÚ, SVP a SŠ (Čakovická)	65-51-E/02	Práce ve stravování
11	Střední škola, základní škola a mateřská škola pro sluchově postižené, Praha 5, Holečkova 4	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		31-59-E/01	Šití oděvů
		33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba
		36-57-E/01	Malířské a natěračské práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
12	Střední odborné učiliště (Na Veselí)	23-51-E/01	Strojírenské práce
		26-51-E/01	Elektrotechnické a strojně montážní práce
		31-59-E/02	Šití prádla
		33-57-E/01	Dřevařská výroba
		36-57-E/01	Malířské a natěračské práce
		36-67-E/02	Stavební práce
		41-52-E/02	Zahradnická výroba
		65-51-E/02	Práce ve stravování
		69-54-E/01	Provozní služby
13	SOŠ, Praha - Radotín (Pod Klapicí 11/15, P5)	4,16E+04	Opravařské práce
14	SŠ - COPTH, Praha 9, Poděbradská 1/179	2,65E+04	Elektrotechnické a strojně montážní práce
15	SŠ technická, Praha 4, Zelený pruh 1294	3,66E+04	Podlahářské práce
		2,35E+04	Strojírenské práce
		3,66E+04	Malířské a natěračské práce
		3,67E+04	Zednické práce
		3,66E+04	Tesařské práce
		6,55E+04	Stravovací a ubytovací služby

Středočeský kraj

1	Střední odborné učiliště stavební, Benešov, Jana Nohy 1302	31-59-E/01	Šití oděvů
		33-56-E/004	Tesařské a truhlářské práce - truhlářské práce ve stavebnictví
		33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba

		36-65-E/001	Klempířské práce ve stavebnictví
		36-65-E/01	Klempířské práce ve stavebnictví
		36-67-E/001	Zednické práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		36-69-E/001	Pokryvačské práce
		36-69-E/01	Pokryvačské práce
2	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Vlašim, Zámek 1	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		31-59-E/01	Šití oděvů
		36-67-E/01	Zednické práce
		41-55-E/01	Opravařské práce
3	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Beroun - Hlinky, Okružní 1404	23-51-E/005	Zámečnické práce ve stavebnictví
		23-51-E/01	Strojírenské práce
		33-56-E/004	Tesařské a truhlářské práce - truhlářské práce ve stavebnictví
		33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba
		36-67-E/001	Zednické práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		65-52-E/001	Kuchařské práce
4	Střední odborné učiliště, Čáslav, Žižkovo nám. 75	41-52-E/01	Zahradnické práce
		41-52-E/011	Zahradnické práce
		41-55-E/002	Opravařské práce
		41-55-E/01	Opravařské práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		65-52-E/001	Kuchařské práce
5	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště řemesel, Kutná Hora, Čáslavská 202	36-67-E/001	Zednické práce
		36-67-E/01	Zednické práce
6	Střední odborné učiliště, Liběchov, Boží Voda 230	23-51-E/01	Strojírenské práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		41-55-E/01	Opravařské práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		66-51-E/01	Prodavačské práce
7	Střední odborné učiliště, Hubálov 17	41-55-E/002	Opravařské práce
		41-55-E/01	Opravařské práce
8	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Městec Králové, T. G. Masaryka 4	41-55-E/002	Opravařské práce
		41-55-E/01	Opravařské práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		65-52-E/001	Kuchařské práce
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
9	Střední odborné učiliště, Hluboš 178	36-67-E/01	Zednické práce
		41-55-E/01	Opravařské práce
		69-53-E/001	Práce v autoservisu
10	Střední odborné učiliště Sedlčany o.p.s.	23-51-E/005	Zámečnické práce ve stavebnictví
		23-51-E/01	Strojírenské práce

		36-67-E/001	Zednické práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		69-64-E/01	Provozní služby
11	Střední odborné učiliště, Sedlčany, Petra Bezruče 364	29-51-E/01	Potravinářská výroba
12	Střední odborné učiliště a Praktická škola Kladno - Vrapice, příspěvková organizace	23-51-E/01	Strojírenské práce
		26-51-E/001	Elektrotechnické a strojní montážní práce
		26-51-E/01	Elektrotechnické a strojní montážní práce
		29-51-E/01	Potravinářská výroba
		31-59-E/01	Šití oděvů
		33-56-E/004	Tesařské a truhlářské práce - truhlářské práce ve stavebnictví
		33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba
		36-55-E/01	Klempířské práce ve stavebnictví
		36-57-E/005	Malířské, lakýrnické a natěračské práce - malířské a natěračské práce
		36-57-E/01	Malířské a natěračské práce
		36-62-E/01	Sklenářské práce
		36-67-E/001	Zednické práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		36-69-E/01	Pokrývačské práce
		41-52-E/008	Květinářské práce - květinářské a aranžérské práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		65-51-E/02	Práce ve stravování
		65-52-E/001	Kuchařské práce
		66-51-E/003	Prodavačské práce
		66-51-E/01	Prodavačské práce
		69-55-E/005	Práce ve zdravotnických a sociálních zařízeních - pečovatelské práce
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
13	Střední škola řemesel Kunice, příspěvková organizace	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		66-51-E/01	Prodavačské práce
		69-55-E/005	Práce ve zdravotnických a sociálních zařízeních - pečovatelské práce
75-41-E/01	Pečovatelské služby		
14	VÚ, SŠ a ŠJ, Obořiště 1	65-51-E/02	Práce ve stravování
15	Integrovaná střední škola, Slaný, Hlaváčkovo nám. 673	23-51-E/01	Strojírenské práce
		41-52-E/011	Zahradnické práce
		41-55-E/002	Opravačské práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		65-52-E/001	Kuchařské práce

16	Integrovaná střední škola, Mladá Boleslav, Na Karmeli 206	66-51-E/01	Prodavačské práce
		66-51-E/501	Obchodní provoz
17	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Nymburk, V Kolonii 1804	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		36-57-E/01	Maliřské a natěračské práce
		36-87-E/01	Zednické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
18	Integrovaná střední škola Františka Melichara Brandýs nad Labem - Stará Boleslav	23-51-E/01	Strojírenské práce
		33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba
		36-55-E/001	Klempířské práce ve stavebnictví
		36-55-E/01	Klempířské práce ve stavebnictví
19	Odborné učiliště, Praktická škola, Základní škola a Mateřská škola Příbram IV	23-51-E/005	Zámečnické práce ve stavebnictví
		23-51-E/01	Strojírenské práce
		26-51-E/001	Elektrotechnické a strojně montážní práce
		36-57-E/01	Maliřské a natěračské práce
		36-87-E/001	Zednické práce
		36-87-E/01	Zednické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		65-52-E/001	Kuchařské práce
		66-51-E/003	Prodavačské práce
		66-51-E/01	Prodavačské práce
		69-55-E/005	Práce ve zdravotnických a sociálních zařízeních - pečovatelské práce
75-41-E/01	Pečovatelské služby		
20	Integrovaná střední škola, Jesenice, Žatecká 1	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		41-51-E/01	Zemědělské práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
21	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Mladá Boleslav, Jičínská 762	36-87-E/02	Stavební práce
22	Střední odborné učiliště (Vinařice)	23-51-E/01	Strojírenské práce
		26-51-E/01	Elektrotechnické a strojně montážní práce
		31-57-E/01	Textilní a oděvní výroba
		33-57-E/01	Děvařská výroba
		36-57-E/01	Maliřské a natěračské práce
		36-87-E/01	Zednické práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		41-52-E/02	Zahradnická výroba
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		65-51-E/02	Práce ve stravování
69-54-E/01	Provozní služby		
23	Střední škola VIZE (Jiřice)	36-57-E/01	Maliřské a natěračské práce
24		36-57-E/01	Maliřské a natěračské práce

	Střední odborné učiliště MAVO EDUCATION (Stráž pod Ralskem)	69-54-E/01	Provozní služby
25	Střední škola Euroinstitut (Neprobylice)	69-54-E/01	Provozní služby
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
26	Odborné učiliště Kanina	41-52-E/01	Zahradnické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		75-41-E/01	Pečovatelské služby

Liberecký kraj

1	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Česká Lípa, 28. října	31-59-E/01	Šití oděvů
		33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba
		33-57-E/01	Dřevařská výroba
		36-67-E/02	Stavební práce
		41-51-E/01	Zemědělské práce
		41-56-E/01	Lesnické práce
		65-51-E/02	Práce ve stravování
2	Střední odborná škola, Liberec, Jablonecká 999	23-51-E/01	Strojírenské práce
		31-59-E/001	Šití oděvů
		31-59-E/01	Šití oděvů
		36-51-E/01	Dlaždičské práce
		36-57-E/01	Maliřské a natěračské práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		41-52-E/02	Zahradnická výroba
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		69-54-E/01	Provozní služby
		3	VÚ, DD se školou, SŠ, ZŠ a ŠJ, Chrastava, Školní 438
		41-52-E/02	Zahradnická výroba
4	Integrovaná střední škola, Semily, 28. října 607,	36-67-E/01	Zednické práce
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
5	Střední škola, Lomnice nad Popelkou, Antala Staška 213	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		29-51-E/02	Potravinářské práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
6	Střední škola hospodářská a lesnická, Frýdlant, Bělíkova 1387	23-51-E/01	Strojírenské práce
		29-51-E/01	Potravinářská výroba
		36-67-E/01	Zednické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
7	Střední škola řemesel a služeb, Jablonec nad Nisou, Smetanova 66, příspěvková organizace	28-83-E/01	Bižuterní výroba

Ústecký kraj

1	Střední lesnická škola a Střední odborná škola, Šluknov	41-56-E/01	Lesnické práce
		65-51-E/02	Práce ve stravování
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
2	Střední odborná škola technická a zahradnická, Lovosice	41-55-E/01	Opravářské práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
3	Střední škola lodní dopravy a technických řemesel, Děčín VI	23-51-E/01	Strojírenské práce
		36-55-E/01	Klempířské práce ve stavebnictví
		36-57-E/01	Maliřské a natěračské práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
4	Obchodní akademie a Střední odborná škola generála Františka Fajtla, Louny	26-51-E/01	Elektrotechnické a strojné montážní práce
		31-59-E/01	Šití oděvů
		36-67-E/01	Zednické práce
		36-69-E/01	Pokrývačské práce
		69-54-E/01	Provozní služby
5	Střední průmyslová škola a Střední odborná škola gastronomie a služeb, Most	65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		66-51-E/01	Prodavačské práce
6	Střední škola obchodu, řemesel, služeb a Základní škola, Ústí nad Labem,	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		66-51-E/01	Prodavačské práce
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
7	Střední škola technická, gastronomická a automobilní, Chomutov	23-51-E/01	Strojírenské práce
		29-51-E/02	Potravinářské práce
		31-59-E/01	Šití oděvů
		31-59-E/02	Šití prádla
		36-57-E/01	Maliřské a natěračské práce

		36-64-E/01	Tesařské práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		41-51-E/01	Zemědělské práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		41-52-E/02	Zahradnická výroba
		41-55-E/01	Opravařské práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		65-51-E/02	Práce ve stravování
		66-51-E/01	Prodavačské práce
75-41-E/01	Pečovatelské služby		
8	Střední škola stavební a strojní, Teplice	23-51-E/01	Strojírenské práce
		33-56-E/004	Tesařské a truhlářské práce - truhlářské práce ve stavebnictví
		33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba
		36-57-E/01	Maličské a natěračské práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
9	Vyšší odborná škola, Střední průmyslová škola a Střední odborná škola služeb a cestovního ruchu, Varnsdorf, Bratislavská 2166	36-67-E/01	Zednické práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		69-55-E/005	Práce ve zdravotnických a sociálních zařízeních - pečovatelské práce
		75-41-E/01	Pečovatelské služby

Karlovarský kraj

1	Střední odborná škola a střední odborné učiliště Nejdek	3-51-E/01	Strojírenské práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
2	Střední odborné učiliště Toužim	41-52-E/01	Zahradnické práce
		41-55-E/01	Opravařské práce
3	Střední odborné učiliště Horní Slavkov	23-51-E/01	Strojírenské práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
4	VÚ, DD se školou, ZŠ, SŠ a ŠJ, Žlutice, Jiráskova 344	65-51-E/02	Práce ve stravování
		23-51-E/01	Strojírenské práce
		29-51-E/01	Potravinářská výroba
		36-67-E/02	Stavební práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		65-51-E/02	Práce ve stravování

Plzeňský kraj

1	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Sušice, U Kapličky 761	36-67-E/01	Zednické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
2	Střední odborné učiliště stavební, Plzeň, Borská 55	26-51-E/01	Elektrotechnické a strojně montážní práce
		36-64-E/01	Tesařské práce
		36-67-E/01	Zednické práce
3	Střední škola a Základní škola, Oselce	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		41-55-E/01	Opravařské práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
4	Střední škola, Bor, Plzeňská 231	65-51-E/02	Práce ve stravování
		29-51-E/01	Potravinářská výroba
		41-51-E/01	Zemědělské práce
5	Střední škola živnostenská a Základní škola, Planá	36-57-E/01	Maličké a natěračské práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		69-54-E/01	Provozní služby
6	Základní škola a Odborná škola, Horšovský Týn, Nádražní 89	75-41-E/01	Pečovatelské služby
		28-57-E/01	Keramická výroba
		29-51-E/01	Potravinářská výroba
		31-59-E/01	Šití oděvů
		36-57-E/01	Maličké a natěračské práce
		36-64-E/01	Tesařské práce
		36-67-E/01	Zednické práce
41-52-E/01	Zahradnické práce		
7	Odborná škola výroby a služeb, Plzeň, Vejprnická 56	75-41-E/01	Pečovatelské služby
		23-51-E/01	Strojírenské práce
		26-51-E/01	Elektrotechnické a strojně montážní práce
		29-51-E/01	Potravinářská výroba
		31-57-E/01	Textilní a oděvní výroba
		34-57-E/01	Knihařské práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
66-51-E/01	Prodavačské práce		
8	Odborná škola, Základní škola a Mateřská škola, Zbůch, V Sídlišti 349, Zbůch	75-41-E/01	Pečovatelské služby
9	VÚ, DD se školou, ZŠ, SŠ a ŠJ, Hostouň, Chodské náměstí 131	41-52-E/02	Zahradnická výroba
		41-51-E/01	Zemědělské práce
10	VÚ a střední škola, Terešov	65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		23-51-E/01	Strojírenské práce
11	Střední odborné učiliště elektrotechnické, Plzeň, Vejprnická 56	26-51-E/01	Elektrotechnické a strojně montážní práce

Jihočeský kraj

1	Střední škola, Trhové Sviny, Školní 709	41-55-E/002	Opravařské práce
		41-55-E/01	Opravařské práce
		65-52-E/001	Kuchařské práce
2	Střední odborné učiliště zemědělské a služeb, Dačice, nám. Republiky 86	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		29-51-E/02	Potravinářské práce
		41-55-E/01	Opravařské práce
3	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Písek, Komenského 86	23-51-E/01	Strojírenské práce
		36-57-E/01	Maličské a natěračské práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
4	Střední škola a Základní škola, Vimperk, Nerudova 267	36-67-E/01	Zednické práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		41-55-E/01	Opravařské práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
5	Mateřská škola, základní škola a střední škola pro sluchově postižené, České Budějovice, Riegrova 1	36-62-E/01	Sklenářské práce
6	VÚ, SVP a SŠ Jindřichův Hradec	69-54-E/01	Provozní služby
7	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hněvkovice 865	41-52-E/01	Zahradnické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
8	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Milevsko, Čs. armády 777	33-56-E/004	Tesařské a truhlářské práce - truhlářské práce ve stavebnictví
		33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba
		41-55-E/002	Opravařské práce
		41-55-E/01	Opravařské práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		65-52-E/001	Kuchařské práce
9	Střední odborné učiliště služeb Vodňany, Zeyerovy sady 43/II	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		65-52-E/001	Kuchařské práce
10	Střední odborné učiliště, Lišov, tř. 5. května 3	23-51-E/01	Strojírenské práce
		29-51-E/01	Potravinářská výroba
		31-59-E/01	Šití oděvů
		33-56-E/001	Truhlářské práce
		33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba
		36-67-E/001	Zednické práce
		36-67-E/01	Zednické práce

		41-55-E/01	Opravářské práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		65-52-E/001	Kuchařské práce
		66-51-E/003	Prodavačské práce
		66-51-E/01	Prodavačské práce
		69-53-E/001	Práce v autoservisu
		69-55-E/005	Práce ve zdravotnických a sociálních zařízeních - pečovatelské práce
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
11	Střední škola řemeslná a Základní škola, Soběslav, Wilsonova 405	23-51-E/01	Strojírenské práce
		29-51-E/01	Potravinářská výroba
		33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba
		36-67-E/01	Zednické práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		75-41-E/01	Pečovatelské služby

Vysočina

1	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Třešť	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		33-56-E/004	Tesařské a truhlářské práce - truhlářské práce ve stavebnictví
		33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba
		36-67-E/01	Zednické práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		66-51-E/01	Prodavačské práce
		69-55-E/005	Práce ve zdravotnických a sociálních zařízeních - pečovatelské práce
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
2	Odborné učiliště a Praktická škola, Černovice, Mariánské náměstí 72	23-51-E/01	Strojírenské práce
		29-51-E/01	Potravinářská výroba
		31-59-E/01	Šití oděvů
		33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba
		36-57-E/01	Maličké a natěračské práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
3	Základní škola a Střední škola Březejc, Sviny 13	31-53-E/003	Tkalcovské práce
		31-57-E/01	Textilní a oděvní výroba
4	VÚ, DD se školou, SŠ, ZŠ a ŠJ, Počátky, Horní 617	75-41-E/01	Pečovatelské služby
5		1-59-E/02	Šití prádla
		41-52-E/02	Zahradnická výroba

	VÚ, SVP, SŠ a ŠJ, Černovice, Jirákova 285	65-51-E/02	Práce ve stravování
		69-54-E/01	Provozní služby
6	VÚ, ZŠ, SŠ a SVP, Velké Meziříčí, K Rakůvkám 1	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		65-51-E/02	Práce ve stravování
		69-54-E/01	Provozní služby

Pardubický kraj

1	Speciální střední škola a základní škola Žamberk	23-51-E/01	Strojírenské práce
		29-51-E/01	Potravinářská výroba
		36-67-E/01	Zednické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		65-51-E/02	Práce ve stravování
		69-54-E/01	Provozní služby
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
2	Odborné učiliště Chroustovice, Zámek 1	23-51-E/01	Strojírenské práce
		29-51-E/01	Potravinářská výroba
		29-51-E/02	Potravinářské práce
		31-59-E/01	Šití oděvů
		33-56-E/001	Truhlářské práce
		33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba
		33-57-E/01	Dřevařská výroba
		36-64-E/01	Tesařské práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		41-51-E/01	Zemědělské práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		41-55-E/01	Opravařské práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		66-51-E/01	Prodavačské práce
75-41-E/01	Pečovatelské služby		
3	Integrovaná střední škola Moravská Třebová	36-67-E/01	Zednické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
4	Střední škola zahradnická a technická Litomyšl	41-52-E/01	Zahradnické práce
		41-56-E/01	Lesnické práce
5	Střední průmyslová škola stavební Pardubice	36-51-E/01	Dlaždičské práce
6		29-51-E/01	Cukrářské práce
		29-51-E/01	Řeznické a uzenářské práce

	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Polička, Čs. armády 485	65-51-E/01	Kuchařské práce
--	--	------------	-----------------

Královéhradecký kraj

1	Mateřská škola, základní škola a střední škola Daneta, s.r.o.	69-64-E/01	Provozní služby
2	Střední škola profesní přípravy, Hradec Králové	23-51-E/01	Strojírenské práce
		29-51-E/01	Potravinářská výroba
		29-51-E/02	Potravinářské práce
		36-04-E/01	Tesařské práce
		36-07-E/01	Zednické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		65-51-E/02	Práce ve stravování
		66-51-E/01	Prodavačské práce
		69-64-E/01	Provozní služby
3	Střední škola řemesel a Základní škola, Hořice	75-41-E/01	Pečovatelské služby
		32-41-E/01	Kožedělná výroba
		33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba
		36-57-E/01	Malířské a natěračské práce
		36-07-E/01	Zednické práce
		41-51-E/01	Zemědělské práce
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
4	Střední škola a Základní škola, Nové Město nad Metují	78-62-C/02	Praktická škola dvouletá
		23-51-E/01	Strojírenské práce
		29-51-E/01	Potravinářská výroba
		29-51-E/02	Potravinářské práce
		31-59-E/02	Šití prádla
		33-57-E/01	Dřevařská výroba
		36-07-E/02	Stavební práce
		41-51-E/01	Zemědělské práce
		41-51-H/01	Zemědělec - farmář
		41-52-E/01	Zahradnické práce
41-55-E/01	Opravařské práce		
5	Střední škola a Základní škola Sluneční, Hostinné	3-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba
		33-57-E/01	Dřevařská výroba
		34-57-E/01	Knihářské práce
		36-07-E/01	Zednické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		69-64-E/01	Provozní služby
6	VÚ, SŠ a SVP Hostinné	36-07-E/02	Stavební práce
7	Střední škola zahradnická, Kopidlno, náměstí Hilmarovo 1	41-52-E/01	Zahradnické práce

8	Vyšší odborná škola, Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Štefánikova 549	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		3-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
9	Střední škola Sion High School, Hradec Králové	69-54-E/01	Provozní služby

Olomoucký kraj

1	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Prostějov	23-51-E/01	Strojírenské práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		69-54-E/01	Provozní služby
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
2	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola prof. V. Vejvodského Olomouc - Hejčín	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		29-54-E/003	Cukrářské práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		65-51-E/02	Práce ve stravování
3	Soukromé odborné učiliště Velký Újezd	31-59-E/001	Šití oděvů
		31-59-E/01	Šití oděvů
		36-67-E/001	Zednické práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		41-52-E/011	Zahradnické práce
4	Střední škola a Základní škola DC 90	28-57-E/001	Keramické práce
		28-57-E/01	Keramická výroba
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		41-52-E/011	Zahradnické práce
5	Odborné učiliště, Křenovice 8	29-51-E/02	Potravinářské práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		41-52-E/011	Zahradnické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		65-52-E/001	Kuchařské práce
		66-51-E/003	Prodavačské práce
		66-51-E/01	Prodavačské práce
75-41-E/01	Pečovatelské služby		
6	Odborné učiliště a Praktická škola, Mohelnice, Vodní 27	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		29-51-E/02	Potravinářské práce
		29-53-E/002	Pekařské práce
		29-54-E/003	Cukrářské práce
		31-59-E/001	Šití oděvů
		65-51-E/02	Práce ve stravování
		66-51-E/003	Prodavačské práce
		66-51-E/01	Prodavačské práce
		69-54-E/01	Provozní služby

		60-65-E/005	Práce ve zdravotnických a sociálních zařízeních - pečovatelské práce
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
7	Odborné učiliště a Praktická škola, Lipová - lázně 458	23-51-E/005	Zámečnické práce ve stavebnictví
		23-51-E/01	Strojírenské práce
		23-64-E/003	Strojně montážní práce - automontážní práce
		29-51-E/02	Potravinářské práce
		33-56-E/001	Truhlářské práce
		33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba
		36-57-E/005	Maličké, lakýrnické a natěračské práce - maličké a natěračské práce
		36-57-E/01	Maličké a natěračské práce
		36-67-E/001	Zednické práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		41-52-E/02	Zahradnická výroba
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		65-51-E/02	Práce ve stravování
		65-52-E/001	Kuchařské práce
		69-54-E/01	Provozní služby
		69-55-E/005	Práce ve zdravotnických a sociálních zařízeních - pečovatelské práce
75-41-E/01	Pečovatelské služby		
8	Výchovný ústav a střední škola, Dřevohostice, Novosady 248	23-51-E/01	Strojírenské práce
		36-67-E/02	Stavební práce
9	Výchovný ústav, střední škola a školní jídelna, Žulová, Komenského 154	69-54-E/01	Provozní služby

Moravskoslezský kraj

1	Odborné učiliště a Praktická škola, Nový Jičín	23-51-E/004	Zámečnické práce a údržba
		23-51-E/01	Strojírenské práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
2	Odborné učiliště a Praktická škola, Hlučín	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		29-51-E/02	Potravinářské práce
		29-53-E/002	Pekařské práce
		29-54-E/003	Cukrářské práce
		36-57-E/005	Maličké, lakýrnické a natěračské práce - maličké a natěračské práce
		36-57-E/01	Maličké a natěračské práce
		36-67-E/001	Zednické práce
36-67-E/01	Zednické práce		
65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby		

		65-52-E/001	Kuchařské práce
		66-51-E/003	Prodavačské práce
		66-51-E/01	Prodavačské práce
		69-55-E/005	Práce ve zdravotnických a sociálních zařízeních - pečovatelské práce
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
3	Střední škola, Dětský domov a Školní jídelna, Velké Heraltice,	36-67-E/001	Zednické práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		41-52-E/008	Květinářské práce - květinářské a aranžérské práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
4	Střední škola prof. Zdeňka Matějčka, Ostrava-Poruba	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		33-58-E/01	Zpracovatel přírodních pletiv
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		66-51-E/01	Prodavačské práce
		69-54-E/01	Provozní služby
5	Výchovný ústav, střední škola a středisko výchovné péče, Nový Jičín	69-54-E/01	Provozní služby
		33-57-E/01	Dřevařská výroba
		36-57-E/01	Maličké a natěračské práce
		36-67-E/02	Stavební práce
6	Střední škola zemědělství a služeb, Město Albrechtice	23-51-E/01	Strojírenské práce
		29-51-E/01	Potravinářská výroba
		29-54-E/003	Cukrářské práce
		41-51-E/01	Zemědělské práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		41-55-E/002	Opravařské práce
		41-55-E/01	Opravařské práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
65-52-E/001	Kuchařské práce		
7	Střední odborná škola, Bruntál,	33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba
		36-67-E/01	Zednické práce
		36-67-H/01	Zedník
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
8	Střední škola elektrostavební a dřevozpracující, Frýdek-Místek,	23-51-E/004	Zámečnické práce a údržba
		23-51-E/01	Strojírenské práce
		36-57-E/005	Maličké, lakýrnické a natěračské práce - maličké a natěračské práce
		36-57-E/01	Maličké a natěračské práce
		36-67-E/001	Zednické práce
		36-67-E/01	Zednické práce
65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby		
9	Střední škola Bohumín	69-54-E/01	Provozní služby
10	Střední škola stavební a dřevozpracující Ostrava	23-51-E/005	Zámečnické práce ve stavebnictví
		23-51-E/01	Strojírenské práce

		33-56-E/001	Truhlářské práce
		33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba
		33-57-E/01	Děvaňská výroba
		33-57-E/502	Zpracování dřeva
		36-57-E/005	Malířské, lakýrnické a natěračské práce - malířské a natěračské práce
		36-57-E/01	Malířské a natěračské práce
		36-57-E/508	Malířské a natěračské práce
		36-64-E/01	Tesařské práce
		36-67-E/001	Zednické práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		36-67-E/02	Stavební práce
		36-67-E/503	Stavební výroba
		69-53-E/502	Provoz domácnosti
		69-54-E/01	Provozní služby
11	Střední škola a Základní škola, Havířov-Šumbark	23-51-E/004	Zámečnické práce a údržba
		23-51-E/01	Strojírenské práce
		23-64-E/003	Strojně montážní práce - automontážní práce
		31-59-E/01	Šití oděvů
		36-57-E/01	Malířské a natěračské práce
		36-64-E/01	Tesařské práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		36-67-E/02	Stavební práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		65-51-E/02	Práce ve stravování
		66-51-E/01	Prodavačské práce
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
		12	Střední škola technická, Opava, Kolofíkovo nábřeží 51
31-59-E/01	Šití oděvů		
65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby		

Zlínský kraj

1		23-51-E/01	Strojírenské práce
		31-59-E/001	Šití oděvů
		36-67-E/001	Zednické práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		41-52-E/011	Zahradnické práce
		66-51-E/01	Prodavačské práce
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
2	Odborné učiliště a Základní škola Holešov	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		31-59-E/01	Šití oděvů

		41-52-E/01	Zahradnické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		66-51-E/01	Prodavačské práce
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
3	Výchovný ústav, středisko výchovné péče HELP, základní škola a střední škola, Střílky, Zámecká 107	36-67-E/02	Stavební práce
		41-56-E/01	Lesnické práce
		65-51-E/02	Práce ve stravování
4	Střední škola hotelová a služeb Kroměříž	23-51-E/004	Zámečnické práce a údržba
		23-51-E/01	Strojírenské práce
		29-51-E/01	Potravinářská výroba
		29-54-E/003	Cukrářské práce
		36-67-E/001	Zednické práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		65-52-E/001	Kuchařské práce
5	MESIT střední škola, o.p.s.	23-51-E/01	Strojírenské práce
		34-57-E/01	Knihářské práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
6	Střední odborné učiliště Valašské Klobouky	23-51-E/005	Zámečnické práce ve stavebnictví
		23-51-E/01	Strojírenské práce
		36-57-E/005	Maličké, lakýrnické a natěračské práce - maličké a natěračské práce
		36-57-E/01	Maličké a natěračské práce
		36-67-E/001	Zednické práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		69-55-E/005	Práce ve zdravotnických a sociálních zařízeních - pečovatelské práce
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
7	Střední škola - COPT Kroměříž	26-51-E/01	Elektrotechnické a strojné montážní práce
8	MŠ,ZŠ a SŠ pro sluchově postížené Val.Mež	26-51-E/01	Elektrotechnické a strojné montážní práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
9	Střední odborné učiliště Uherský Brod	29-51-E/02	Potravinářské práce
		29-53-E/002	Pekařské práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		41-55-E/002	Opravařské práce
		41-55-E/01	Opravařské práce
10	Střední škola nábytkářská a obchodní Bystřice pod Hostýnem	33-56-E/001	Truhlářské práce
		33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba
		36-64-E/01	Tesařské práce

11	MESIT střední škola (Uherské Hradiště)	23-51-E/01	Strojírenské práce
		34-57-E/01	Knihářské práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
12	Střední škola gastronomie a obchodu Zlín	36-57-E/005	Maliřské, lakýrnické a natěračské práce - maliřské a natěračské práce
		36-57-E/01	Maliřské a natěračské práce
		36-64-E/002	Tesařské a truhlářské práce - tesařské práce
		36-64-E/01	Tesařské práce
		36-67-E/001	Zednické práce
13	Střední odborné učiliště a Středisko praktického vyučování stavební (Zádveřice)	36-64-E/01	Tesařské práce
		36-67-E/01	Zednické práce
14	Odborné učiliště a Základní škola Holešov	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		31-59-E/01	Šití oděvů
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		66-51-E/01	Prodavačské práce
		75-41-E/01	Pečovatelské služby

Jihomoravský kraj

1	Střední škola a Základní škola Tišnov	41-51-E/01	Zemědělské práce
2	Střední odborné učiliště Kyjov	36-57-E/01	Maliřské a natěračské práce
		36-64-E/01	Tesařské práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		36-67-H/01	Zedník
		36-69-E/01	Pokryvačské práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
3	Výchovný ústav a střední škola, Olešnice na Moravě, Trpínská 317	75-41-E/01	Pečovatelské služby
		29-51-E/01	Potravinářská výroba
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		41-55-E/01	Opravařské práce
4	Střední škola, základní škola a mateřská škola pro zrakově postižené, Brno, Kamenomlýnská 2	65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		1-57-E/01	Textilní a oděvní výroba
5	Odborné učiliště a Praktická škola Brno	75-41-E/01	Pečovatelské služby
		23-51-E/01	Strojírenské práce
		29-51-E/01	Potravinářská výroba
		29-51-E/02	Potravinářské práce

		33-56-E/01	Truhlářská a čalounická výroba
		34-57-E/01	Knihářské práce
		36-57-E/01	Maliářské a natěračské práce
		36-64-E/01	Tesařské práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
6	Střední škola pro sluchově postižené Brno	36-59-E/001	Podlahářské práce
		36-59-E/01	Podlahářské práce
		63-41-M/040	Informatika v ekonomice
		66-51-E/003	Prodavačské práce
		66-51-E/01	Prodavačské práce
7	Odborné učiliště Cvrčovice	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		31-59-E/01	Šití oděvů
		36-57-E/01	Maliářské a natěračské práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		66-51-E/01	Prodavačské práce
		69-54-E/01	Provozní služby
8	Mateřská škola, Základní škola a Střední škola Vyškov	29-51-E/01	Potravinářská výroba
		36-51-E/01	Dlaždičské práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
9	Výchovný ústav, střední škola a školní jídelna Višňové, Zámek 1	23-51-E/01	Strojírenské práce
		36-67-E/01	Zednické práce
		36-67-E/02	Stavební práce
		41-52-E/02	Zahradnická výroba
		65-51-E/02	Práce ve stravování
10	Výchovný ústav, DD se školou, SVP, SŠ a ZŠ, Moravský Krumlov	69-54-E/01	Provozní služby
11	Střední škola F. D. Roosevelta pro tělesně postižené, Brno, Křižíkova 11	23-51-E/01	Strojírenské práce
		26-51-E/01	Elektrotechnické a strojní montážní práce
		28-63-E/01	Bižuterní výroba
		31-57-E/01	Textilní a oděvní výroba
		32-41-E/01	Kožené výroba
		33-58-E/01	Zpracovatel přírodních pletiv
		41-52-E/01	Zahradnické práce
		69-54-E/01	Provozní služby
12	Střední odborná škola Znojmo, Dvořákova, příspěvková organizace	41-52-E/01	Zahradnické práce
13		65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby

	Střední škola dopravy, obchodu a služeb Moravský Krumlov, příspěvková organizace	41-55-E/01	Opravařské práce
14	Střední škola gastronomie, hotelnictví a lesnictví Bzenec, příspěvková organizace	29-51-E/01	Potravinářská výroba
15	Gymnázium a Střední odborná škola Mikulov, příspěvková organizace	65-51-E/01	Stravovací a ubytovací služby
		36-67-E/01	Zednické práce
		75-41-E/01	Pečovatelské služby
		23-51-E/01	Strojírenské práce

Příloha č.2: Otázky do dotazníku

1) Vede si Vaše škola seznam absolventů z pohledu uplatnění na trhu práce?

- a) ano
- b) ne

Pokud jste v předchozí otázce odpověděli ne, prosím pokračujte k otázce 4.

2) Promítá se sledování uplatnění Vašich studentů do skladby oborů na Vaší škole?

- a) ano
- b) Pokud ne, uveďte proč

3) Jakým způsobem se výsledky sledování uplatnění Vašich studentů promítají do skladby oborů

- a) Změna kapacity třídy/ změna počtu tříd
- b) Personální změny
- c) Úprava oborů otevíraných pro daný školní rok
- d) Jinak, prosím uveďte jak:

4) Jaké obory na Vaší škole řadíte mezi nejvíce efektivní z hlediska uplatnění na trhu práce?

Prosím uveďte první tři:

5) Jaké si myslíte, že jsou důvody, proč studenti při svém studiu vystřídají více oborů?

- a) nevhodně zvolený obor
- b) vysoká náročnost ve zvoleném oboru nebo škole

c) snadný přechod mezi obory s maturitou a výučním listem

Respondent	1) Vede si Vaše škola záznam o pracovním uplatnění žáků na trhu práce?	2) Promítá se sledování uplatnění Vašich studentů do skladby oborů na Vaší škole? (Pokud je odpověď "NE" prosím uveďte důvod)	3) Jakým způsobem se výsledky sledování uplatnění Vašich studentů promítají do skladby oborů	4) Jaké si myslíte, že jsou důvody, proč studenti při svém studiu vystydají více oborů?	5) Jaké 3 obory na Vaší škole řadíte mezi nejvíce efektivní z hlediska uplatnění Vašich absolventů na trhu práce?		
					1. nejvíce efektivní	2. nejvíce efektivní	3. nejvíce efektivní
1	Ne	-	-	Vysoká náročnost ve zvoleném oboru nebo škole	Prodávač	Číšník	Zahradník
2	Ano	Ano	Změna kapacity třídy/ změna počtu tříd	Nevhodně zvolený obor	kuchař	Číšník	zahradník
3	Ne	-	-	Nezájem o studium - volba dalšího oboru při opakovaném nástupu	instalatér	zedník	malíř
4	Ano	Ano	Změna kapacity třídy/ změna počtu tříd	Nevhodně zvolený obor	truhlář	zedník	malíř
5	Ne	-	-	Nevhodně zvolený obor	řezník	kuchař	číšník
6	Ne	-	-	Nevhodně zvolený obor	zahradník	kuchař	cukrář
7	Ne	-	-	Snaha žáka prodloužit si dobu studia	malíř	prodávač	pekař
8	Ano	Ano	Změna kapacity třídy/ změna počtu tříd	Nevhodně zvolený obor	zahradník	truhlář	uzenář
9	Ne	-	-	Nevhodně zvolený obor	prodávač	zedník	malíř
10	Ne	-	-	Snaha žáka prodloužit si dobu studia	pekař	prodávač	číšník
11	Ano	jsme malá škola, máme 1 obor	viz předchozí odpověď	Nevhodně zvolený obor	kuchař	číšník	prodávač
12	Ne	-	-	U nás především podstata cílové skupiny - ústavní výcvik	řezník	uzenář	číšník
13	Ne	-	-	Nevhodně zvolený obor	číšník	kuchař	pekař
14	Ano	Ano	Zavedení nového oboru (zrušení neefektivního oboru)	Vysoká náročnost ve zvoleném oboru nebo škole	zahradník	malíř	instalatér
15	Ano	Ano	Zavedení nového oboru (zrušení neefektivního oboru)	Snaha žáka prodloužit si dobu studia	zedník	malíř	číšník
16	Ano	Příjem je závislý na rozhodnutí sledování studentů se do skladby oborů nepromítá	Vysoká náročnost ve zvoleném oboru nebo škole	nezájem o kterýkoliv obor	stavař	truhlář	malíř
17	Ne	-	-	nezájem o kterýkoliv obor	zedník	uzenář	prodávač
18	Ano	Ano	Změna kapacity třídy/ změna počtu tříd	Snaha žáka prodloužit si dobu studia	zedník	truhlář	prodávač
19	Ne	-	-	Nevhodně zvolený obor	prodávač	číšník	zahradník
20	Ano	Ano	Změna kapacity třídy/ změna počtu tříd	Nevhodně zvolený obor	číšník	prodávač	malíř
21	Ne	-	-	Nevhodně zvolený obor	instalatér	prodávač	zahradník
22	Ne	-	-	Nevhodně zvolený obor	řezník	uzenář	číšník
23	Ano	Ano	Změna kapacity třídy/ změna počtu tříd	Nevhodně zvolený obor	malíř	truhlář	truhlář
24	Ne	-	-	Nevhodně zvolený obor	číšník	kuchař	zedník
25	Ne	-	-	Vysoká náročnost ve zvoleném oboru nebo škole	truhlář	čalouník	prodávač
26	Ne	-	-	Vysoká náročnost ve zvoleném oboru nebo škole	číšník	kuchař	cukrář
27	Ano	Ano	Zavedení nového oboru (zrušení neefektivního oboru)	Nevhodně zvolený obor	strojař	zedník	pekař
28	Ne	-	-	Snaha žáka prodloužit si dobu studia	číšník	zahradník	cukrář
29	Ne	-	-	Snaha žáka prodloužit si dobu studia	truhlář	malíř	zahradník
30	Ne	-	-	Snaha žáka prodloužit si dobu studia	uzenář	truhlář	prodávač
31	Ne	-	-	Nevhodně zvolený obor	truhlář	malíř	prodávač
32	Ne	-	-	Nevhodně zvolený obor	řezník	pekař	kuchař